

“Slēpošanā tā neiet krastā”

Foto - E. Gabranovs

Velna darbs. Dažādu sacensību organizators Pēteris Vancāns nešaubās, – lai kļūtu par labu slēpotāju, jārēķinās ar velna darbu: “Lietus list – tu skrien; lietus list – tu slēpo; dubļi – tu skrien, vasara – uz rolleriem, turklāt – jo esi vecāks, jo apjomiem jābūt lielākiem. Pats galvenais, ka jāstrādā pie ātrumsiturbas. Vienu apli (200 metri) Rekas vidusskolas stadionā apskrien un krīt pie zemes. Nē, mīlais draugs, 4-5 apli jāpieveic un tad var krist pie zemes...”

Edgars Gabranovs

Sestdien, spītējot laika apstākļiem, Šķilbēnu pagasta Balkanos startēja vairāk nekā trīsdesmit sportisti, lai cīnītos Balvu novada čempionātā distanču slēpošanā. Tiesnesis Pēteris Vancāns atgādināja, ka šoziem tās ir otrās oficiālās sacensības, bet jau šo svētdien sporta sezonu noslēgs ar slēpošanu Balkanu apļu čempionātā.

Ilggadējais sacensību organizators Pēteris Vancāns smeļ, ka trīs galvenie mači būs novadīti, tātad norma ir izpildīta: “Vienīgais, kas izpalika, ir Latgales skolu sporta spēles, jo pieteicās tikai Krāslavas un Rekas skolas. Ziemeļlatgales Sporta centra vadītājs Arnis Voika pieņēma lēmumu, ka divām skolām sporta spēles neorganizēs.” Galvenais tiesnesis prognozē, ka Balkanos slēpošanas priekš turpināsies arī martā, iespējams, pat aprīļa sākumā: “Meža maliņā varēs slēpot ilgi, un aicinu šo iespēju arī izmantot. Kā ir ar sportisko garu? Viennozīmīgi, ka tāds līmenis, kāds bija agrāk, vairs nav. Slēpotāju paliek arvien mazāk. Tie, kuri varētu slēpot, darbojas gan mūzikas, gan mākslas skolās. Diemžēl slēpošanā tā neiet krastā, jo bērniem, kļūstot vecākiem, kardināli palielinās slodzes. Jāsecina, ka tie bērni, kuru vecāki paši ir slēpojuši vai slēpo, ir aktīvāki. Tas nozīmē, ka vislabākā recepte ir paraugs. Otrkārt, problēma ir autobusu jautājums. Pulksten trijos beidzas mācību stundas, un jau bez desmit minūtēm četrus autobusus

bērņus ved projām. Kas tas par treniņu 40 minūšu garumā, pat vēl mazāk – kamēr apgērbies, paņēmi slēpes, noņēmi slēpes un pēc tam noģērbies? Treškārt, jāatzīst, ka bērņus tagad grūtāk pieradināt pie slodzes. Kad pats intensīvi slēpoju, bērņus aizvedām uz Balkaniem, un es pa priekšu slēpoju uz Rekovu. Viņiem gribot negribot bija jānokļūst skolā.” Spriežot par laika apstākļiem, P. Vancāns neslēpa, ka vislielākās bažas ir par iespējamajām traumām jebkurās sacensībās: “Piemēram, šodienas slapjais sniegs slēpotājiem ir daudz slīktāks nekā lietus. Lai atrastu isto smēri, nepieciešami vismaz simts eiro, ko mēs nevaram atļauties. Priekšā trešais Latvijas čempionāta posms, un jāsecina, ka visas manas rezerves ir izsmeltas.”

Sestdien Balkanu trasē devās arī pieredzējis slēpotājs Feoktists Pušņakovs no Aglonas, kurš Pasaules čempionātā nūjošanā izcīnīja 3. vietu. Interesanti, ka viņš ar P. Vancānu ir kursabiedri, tostarp ir vienisprāt, ka Latgalē pietrūkst slēpošanas trašu. “Balkanos mēs nespētu sagatavot tik labu trasi, ja mūs neatbalstītu zemnieku saimniecības “Kotiņi” īpašnieks Aldis Ločmelis. Vislielākais viņam ‘paldies’,” uzsver P. Vancāns. Savukārt Feoktists bērņus un mazbērņus mudina būt aktīvākiem, piebilstot, ka mobilās ierīces vajadzētu nolikt maliņā: “Tiesa, viss atkarīgs no mums, pieaugušajiem. Ja mēs darīsim, tad arī citiem neizpaliks slēpošanas prieks.”

* Turpinājums 10.lpp.

Nākamajā
Padugumā

● **Ziemas prieki suņu pajūgā un kamanās**

“Brīvbrīdī” – par haskijiem

● **Prioritāte – onkoloģija un atalgojums**

Ministre sola apmeklēt vietējās slimnīcas

Ukrainas atbalstam

Ukrainas atbalsta nedēļā Balvu novadā norisināsies dažādi pasākumi: pagastos akcija “Gaismu Ukrainai!” (kultūras iestādes pagastos ikvienu aicina ziedot Ukrainas cilvēkiem gaismas avotus: LED spuldzes, uzlādējamās LED lukturus, portatīvās akumulatoru baterijas un pārnēsājamās uzlādes stacijas vai arī ziedot līdzekļus to iegādei); 24.februārī plkst. 13.00 Medņevas Tautas namā Ukrainas atbalstam veltīts pasākums “No sirds uz sirdi” (piedalās sieviešu vokālais ansamblis “Melodija”); 24.februārī plkst. 18.00 piemiņas brīdis Tilžas pagastā pie bijušās internātskolas (piemiņas brīdis cīnītājiem par Ukrainas brīvību. Svecīšu iedegšana, spēka dziesmas ar folkloras kopu “Sagša”); 24.februārī plkst. 18.00 kopīga lūgšana Balvu Eвангелiski luteriskajā draudzē (lūgšana mieram un par tiem, kuri cieš no kara).

Īsziņas

Izsludināts konkurss

“Lielā talka” izsludinājusi sociālo tīklu konkursu, kurā aicināts piedalīties ikviens interesents – gan zaļā dzīvesveida un zaļo ideju piekritējs, gan tie, kuri līdz šim ir tikai vērojuši videi draudzīgos vai nedraudzīgos procesus. Konkurss “Zaļais, kur esi!?” noslēgsies 31.maijā. Interesantākā un vislielāko atzinību guvušā darba autors saņems balvu 300 eiro vērtībā. Šogad “Lielā talka” notiks Starptautiskajā Zemes dienā – 22.aprīlī.

“Popiela” Viļakā

24.februārī plkst. 12.00 Viļakas kultūras namā Balvu novada izglītības iestāžu audzēkņi tiksies “Popielā” un modes skatē.

Vārds žurnālistam

Artūrs Ločmelis

Neskaidra nostāja jautājumā par Krievijas iebrukumu Ukrainā, startēšana Saeimas vēlēšanās no “Saskaņas” un uzskats, ka Uzvaras piemineklis Pārdaugavā nav jānojauc. Viss šis un vēl daži ekstravaganti publiski uzņēmieni sportistu, kuram pieder vārds “Mans dopings ir mana tauta”, daļā sabiedrības ātri pārvērta no patriota par nodevēju. Droši vien ir arī ļoti daudz cilvēku, kuri joprojām meklē atbildi, kāpēc Latvijas labākais bokseris Mairis Briedis, kurš savulaik tūkstošiem līdzjutēju papildītajā “Arēnā Rīga” pēc uzvarētiem mačiem stāvēja ar rokās augsti paceltu Latvijas karogu, tagad kļuvis teju par pretvalstiski domājošu? Viena no atbildēm noteikti meklējama nupat “Delfi TV” publicētajā intervijā, kurā M. Briedis izklāstīja, ka lasīt medijus viņam laika nav, tādēļ informāciju par Krievijas uzsāktu karu pret Ukrainu un “par kaut kādām ASV laboratorijām Ukrainā” smēlās... *tiktokeru* sagatavotajos video. Tagad gan boksera pozīcija mainījies – viņš ciemojies pie Kijivas mēra Vitālija Kļičko un norādījis, ka Krievija un tās prezidents Vladimirs Putins ir agresori, bet Ukrainai jāatgriežas 1991. gada valsts robežās. Šķiet, problēma atrisināta.

M. Briedim, intervijā atbildot uz žurnālista jautājumiem par kara sakarā patērētajiem medijiem, šķiet, pašam kļuva neērti. Tas ir vēl viens apliecinājums tam, ka medijpratība nav vienkārši izdomāts vārds jautrāki dzīvei, bet kaut vai pašu vienkāršāko zināšanu un prasmju kopums, lai, darbojoties ar dažādiem informācijas avotiem, savu galvu nepiesārņotu ar muļķībām. Diemžēl tādu tikumu kā medijpratība (kaut vai pašu elementārāko) no sevis, šķiet, cenšas atgrūst daudzi cilvēki, sociālajos tīklos ar ļoti apšaubāmas informācijas pārpublicēšanu nodarbojoties uz velna paraušanu. Arī pie mums – Balvu novadā.

Latvijā

Noslēgusies čeku loterija. Valsts ieņēmumu dienests (VID) informē, ka čeku loterija trīsarpus gadu laikā palielinājusi valsts budžeta ieņēmumus par 10,9 miljoniem eiro. Analizējot iedzīvotāju iesniegtos čekus, VID ieguva informāciju par uzņēmumu nedeklarētajiem ienākumiem, no kuriem nebija nomaksāti nodokļi. Tāpat, piemēram, konstatēti gadījumi, kad uzņēmumi darbojās ar neregistrētiem kases aparātiem vai nelegāli nodarbināja darbiniekus un izmaksāja aplokšņu algas. Kopumā šo gadu laikā loterijā piedalījās iedzīvotāji no visiem Latvijas reģioniem un tās laimētājiem izmaksātas 1973 naudas balvas par kopējo summu 1,4 miljoni eiro. Iedzīvotāju aktivitātei samazinoties, pagājušā gada nogalē Saeima lēma loteriju neturpināt, jo ir svarīgi, lai no loterijas gūtais finansiālais piensūms pārsniegtu ieguldījumus tās organizēšanā.

Karš var turpināties visu šo gadu. Iekšlietu ministrijas parlamentārais sekretārs un bijusī militārpersona Igors Rajevs intervijā Latvijas Televīzijas “Rīta panorāmā” pieļāvis, ka Krievijas pret Ukrainu sāktais karš var turpināties visu šo gadu un noslēgties tikai nākamā gada sākumā. “Tuvojoties kara gadadienai 24. februārī, Krievijas jaunas ofensīvas iespējamība šonedēļ ir ļoti augsta. Jau pašlaik krievu karaspēks uzbrūk faktiski visos virzienos, bet Ukraina spēj dot prettriecienu un atgūt dažas teritorijas. Skaidrs arī tas, ka krievi atkal spējuši sapulcēt armiju. Tāpat Krievija mainījusi savus uzstādījumus un pašlaik nevis cenšas iegūt lielas Ukrainas teritorijas, bet tās mērķis ir iznīcināt vai būtiski vājināt Ukrainas armiju,” atzina militārais eksperts.

Izcīna bronzu. Latvijas kamanīņu braucēji Roberts Plūme un Mārtiņš Bots aizvadītajā sestdienā Pasaules kausa kamanīņu sportā posmā Sanktmoricā izcīnīja 3. vietu, bet Eduards Ševics-Mikeļševics un Lūkass Krasts ierindojās 6. pozīcijā.

Nedēļas vidū kļūs aukstāks. Sinoptiķi prognozē, ka tuvākajās dienās Latvijā ielūdzīs aukstāks gaiss un naktī uz ceturtdienu valsts austrumu novados, iespējams, tiks sasniegta mēneša zemākā gaisa temperatūra – vietām tā var noslidēt nedaudz zem -20 grādiem.

(Ziņas no interneta portāliem www.delfi.lv, www.tvnet.lv, www.apollo.lv un www.sportacentrs.com)

Ārpus komforta zonas

Astoņi drosmīgi baskāji

Atraktīvie dalībnieki.

Foto no kreisās: Valentīns Mežals, Ruta Cibule, Aleksandrs Pakalniņš, kurš piedalās visās ar sportu saistītās aktivitātēs un vēl citās atraktīvās nodarbēs, Mārtiņš Mūrmanis, Oļģerts Pundurs, Māriete Ločmele, Marianna Vicišina.

Foto - no personīgā arhīva

Maruta Sprudzāne

Puteņainajā sestdienā Briežuciema pagastā aicināja tikties drosmīniekus, kuri gribētu piedalīties “baskāju skrējienā”. Katram pēc iespējam piedāvāja noskriet kādu distanci pa sniegu bez apaviem.

Kultūras darba organizatore Zita Mežale stāsta, ka pasākums izdevās un bija aizrautīgs. Tā pagastā jau ir sava veida tradīcija, jo šādu skrējienus, riskējot izkāpt no komforta zonas, iedzīvotājiem piedāvāja pirms pieciem gadiem sporta dienā. Bija jautra atsauce, jo pa sniegu skrēja gan pieaugušie, gan bērni. Pārskatot tā laika fotogrāfijas, radās ideja arī šoziem piedāvāt ļaudīm šādu aktivitāti. Baskāju skrējienā bija arī viena no tūrisma pasākumu “Satiec ziemu Ziemeļlatgalē” aktivitātēm.

Atšķirībā no iepriekšējās reizes, šoreiz skrējienā piedalījās tikai pieaugušie. Zita spriež, ka jaunieši, iespējams, sevi izaicina savādākos veidos un viņiem ir citas izklaides. Arī laika apstākļi

sestdien nebija īpaši jauki – pūta vējš, no gaisa nāca mitrs sniegs un bija arī slidens. Ne visi atnākuši noriskēja, lai novilkto apavus un skrietu, labāk izvēlējās palikt līdzjutējos. Taču astoņi atnākušie, klātesošo smieklu un komentāru pavadīti, distanci veica. Viņi varēja izvēlēties, līdz kurai distances atzīmei doties. Gandrīz visi aizskrēja vai aizgāja līdz distances beigām un atpakaļ. Piedalījās ne tikai Briežuciema iedzīvotāji, bet arī Ruta no Balviem un Marianna no Ogres. Dalībnieki teica, ka sajūtas pēc basā skrējiena esot lieliskas! “Visi ļaudis, kuri dzīvē dara labas, interesantas un atraktīvas lietas sabiedrībai vai paši sev, ir slavējami. Tāpēc visi baskāji saņēma Slavinājuma rakstu par piedalīšanos,” atklāja Zita.

Slavinājuma rakstus saņēma arī mednieki, kuri piedalījās mednieku stāstu vakarā. Mednieku stāstu dokumentēšana šogad bija jau pagājušajā vasarā notikušā mednieku saietā turpinājums “Bilgu” mājās. Nolemts, ka mednieku tikšanās notiks arī nākamajā gadā, kad aicinās piedalīties medniekus arī no citiem pagastiem.

Vai veidojas nomales efekts?

Startē ar labiem panākumiem

Ingrīda Zinkovska

Ik pa laikam masu saziņas līdzekļos pavīd pa kādam sporta deju pārim, kas guvuši panākumus vienā vai otrā pasākumā. Skaisti! Iespējams, kādam labāk patīk hokejs, bet arī šis sporta veids ir atbalstāms un daudz ko dod personības veidošanā un izaugsmē, īpaši ja runājam par bērniem.

Šajā mācību gadā Medņevas Tautas namā sporta deju nodarbības audzēkņi apmeklēja divās vecuma grupās. Četri pāri – 10-13 gadu veci dejojāji – jau ir ar lielu sacensību pieredzi. Mazākajā grupiņā ir 5-8 gadu veci dejojāji – kopā astoņi pāri. Lielākie dejojāji jau ir piedalījušies sacensībās “Latgales kauss” Rēzeknē, “Zelta rudens” Rīgā, “Dinaburgas kauss” Daugavpilī, “Ziemassvētki Siguldā” un “Latvijas 10. deju čempionāts Rēzeknē”. 18. februārī Valmierā notika dažādu vecumu grupu sacensības Latvijas čempionāta Standartdejas ietvaros. 18. martā dejojāji dosies uz Ludzas Kultūras namu, kur savus pirmos deju soļus varēs izmēģināt arī mazie piecgadīgie dejojāji. Tad vēl būs sacensības Ādažos un Rīgā.

Pateicoties savstarpējai sadarbībai un milzīgam dejojāju vecāku entuziasmam, jaunie sporta deju fani ir piedalījušies vairākās sacensībās, kas dejojājiem ir lieliska pieredze, lai sasniegtu arvien augstāku mērķi. 28. janvārī dejojāji Jānis Logins un Sanija Molodcova piedalījās sporta deju sacensībās Latgales vēstniecībā “Gors”, kur 10. deju čempionāta ietvaros notika arī sacensības citu vecumu un kvalifikāciju grupās. Dejojāji savā grupā “Iesācēji 2.-3. līmenis” ieguva visaugstāko vērtējumu un Rēzeknes domes kausu. Jānis uzsāka savas deju gaitas, kad viņam bija pieci gadi, bet Sanija pievienojās dejojāju kolektīvam vēlāk – 2018./2019. mācību gadā, kad viņai bija septiņi gadi. Sākumā dejojājiem bija citi partneri. Jānis ar savu pirmo deju partneri Madaru Borisu jau bija guvuši deju pieredzi 17 sporta deju sacensībās dažādās Latvijas pilsētās. Sanijai ar citiem deju partneriem bija tikai 8 sacensību pieredze. “Klasesbiedrus pāri *salika* pandēmijas laiks. Tā radās perspektīvs *pandēmijas* deju pāris. Šādā sastāvā dejojāji piedalījušies jau 9 sporta deju sacensībās,” stāsta sporta deju trenere Silva Dambē.

Sporta dejas. Dejo Sanija Molodcova un Jānis Logins.

Pērn jūnijā bija pēdējais Viļakas Bērnu un jaunatnes sporta skolas izlaidums, kur apliecinās saņēma sporta deju dejojāji un volejbolisti. No septembra visas grupas pievienotas Balvu Sporta skolai. Viļakas Sporta skola atbalstīja sportistus ar sacensību transportu un dalības maksām, tādējādi sacensības varēja apmeklēt arī bērni no daudz bērnu un maznodrošinātām ģimenēm, – šādi bērni vēl joprojām ir treneres Silvas Dambes dejojāju vidū, bet tagad Balvu Sporta skola šādas dalības maksas nesedz. Un par transportu arī ir jācīnās, lai sacensības varētu apmeklēt vairāk nekā viens dejojāju pāris.

“Šķiet, ka novadu apvienošanās neko labu nav nesusi, līdzekļu visiem nepietiek. Vai pēc novadu apvienošanās sāks veidoties nomales efekts?! Novads nebeidzas tikai pilsētā vai ap to. Arī pierobežā aug daudz talantīgu jauniešu, un viņiem jānodrošina tādas pašas iespējas kā novada centrā. Citādi rodas sajūta, ka pierobežā dzimušie ir sodīti par kaut ko, jo viņiem daudz kas nepienākas. Nav rentabli, bet viss nav mērāms tikai naudā,” secina trenere.

Par profesijas izvēli domājot

Izglītības iespēju izstāde ģimnāzijā

Ingrīda Zinkovska

No 15. līdz 17.februārim Balvu Valsts ģimnāzijā norisinājās projektu dienas, veltītas karjeras izglītībai un Balvu pilsētas 95.jubilejai. Pasākuma mērķis bija dot priekšstatu par profesiju daudzveidību un sniegt informāciju par tālākizglītības iespējām izlaiduma klašu audzēkņiem, kā arī citiem skolēniem.

Trīs dienas aizritēja spraigi, jo bija pasākumu piesātinātas. Pirmajā dienā jaunieši no Balvu Valsts ģimnāzijas un pārējām Balvu novada un kaimiņu novadu skolām ģimnāzijas sporta zālē varēja iepazīties ar 20 Latvijas augstskolu un tehnikumu izstādi un saņemt atbildes uz sev interesējošiem jautājumiem no vēstnešiem, kas pārstāvēja šīs mācību iestādes. Izstādē piedalījās biznesa augstskola "Turība", biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA", Daugavpils Universitāte, Latvijas Kultūras akadēmija, Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Latvijas Sporta pedagogijas akadēmija, Latvijas Universitāte, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, Rīgas Tehniskā universitāte, Rīgas Stradiņa universitāte, Vidzemes Augstskola, Malnavas koledža, RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, Valsts Policijas koledža, Smiltenes tehnikums, Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola, NBS Rekrutēšanas un atlases centrs, Valsts robežsardzes koledža. Iespēju pastāstīt par savu mācību iestādi izstādē izmantoja arī Balvu Valsts ģimnāzija un Balvu Profesionālā un vispārīgizglītojošā vidusskola.

7.-10.klašu skolēniem projektu dienās ne mazāk svarīgs uzdevums izlozētā veidā bija apmeklēt desmit Balvu uzņēmumus un sagatavot šo uzņēmumu prezentāciju un reklāmu, pirms tam piedaloties ZOOM nodarbībā "Reklāmas veidošanas pamatnosacījumi", ko vadīja lektore, starptautiskā zīmola un biznesa attīstības vadītāja, vadošā partnere uzņēmumā CD Sails (Itālija) Zane Kukurāne. Šis, kā arī vēl citi pasākumi bija veltīti jauniešu tālākizglītības iespējām.

Par ko kļūst?

"Balvu Valsts ģimnāzija ļoti piestrādā pie karjeras izglītības jautājumiem, un Projektu nedēļa ar to bija ļoti cieši saistīta. Pati vairāk strādāju kā individuālais konsultants," informēja Balvu Valsts ģimnāzijas karjeras konsultante AGITA KUKURĀNE, kad "Vaduguns" viņu uzrunāja sarunai par karjeras iespējām.

Izstādes, kurās mācību iestādes reklamē sevi, nav nekas neparasts. Arī izstādē Balvu Valsts ģimnāzijā bija klasiskā izglītības iespēju izstāde, taču pandēmijas dēļ klātienē tā nenotika vairākus gadus, tādēļ tagad visiem bija ļoti jauki satikties. Skolas ieradās ar saviem informācijas stendiem, izglītības iestāžu vēstneši atbildēja ne tikai uz jauniešu interesējošiem jautājumiem, bet demonstrēja arī prasmes, kas jāprot, izvēloties attiecīgo profesiju, piemēram, ārpus telpām, skolas iekšpagalmā notika Robežsardzes kinologu paraugdemonstrējumi. Turklāt ne visiem jauniešiem ir iespējas mērot tālo ceļu uz Rīgu vai citām pilsētām, lai apmeklētu šīs skolas.

Izvēloties mācību iestādes, ko aicināt uz Balviem, karjeras konsultante ņēma vērā skolēnu anketas, par kādām jomām karjeras izvēlē viņi interesējas vairāk: "Ļoti liela interese ģimnāzijas skolēnu vidū ir par medicīnas studijām, tādēļ uz izstādi tika uzaicināta ne tikai Rīgas Stradiņa universitāte, bet arī divas medicīnas koledžas – Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledža un RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža. Diemžēl Stradiņa medicīnas koledžas vēstnese pēdējā dienā paziņoja, ka saslimusi ar vīrusu un neieradīsies. Toties bija citi tehnikumi no tuvākas apkārtnes, kur mācās daudz mūsu novada jauniešu. Mācību iestāžu vēstneši interesentiem uzticēja veikt arī praktiskus uzdevumus, ļaujot izmēģināt roku profesijā." Jauniešu vidū ir ārkārtīgi liels pieprasījums pēc individuālajām karjeras konsultācijām, ko A.Kukurāne viena pati nespēj nodrošināt. Par Eiropas Savienības līdzekļiem savulaik apmācīti vairāki karjeras konsultanti, kas izglītības karjeras jomā strādāja piecus gadus, bet, beidzoties finansējumam, beidzās arī konsultantu karjera. Balvu Valsts ģimnāzija A.Kukurāni uzaicināja darbā kā individuālo konsultanti. Karjeras jautājumi ir ļoti nopietni un sāpīgi. Ir daļa skolēnu, kas skaidri zina, ko grib, un pie karjeras konsultanta nenāk. Bet ir daļa, kuriem nepieciešama konsultanta ieteikumi un padomi.

"Skolēnu, kas pieteikušies un pierakstījušies uz konsultācijām, ir ļoti daudz (pat līdz mācību gada beigām), un tās

Izglītības karjeras izstāde. Rīkojot izglītības iestāžu izstādi, Balvu Valsts ģimnāzija deva iespēju to apmeklēt visiem skolēniem, netraucējot mācību procesu, kā tas ir, ja skolā ierodas viena mācību iestāde, kas interesē tikai atsevišķus audzēkņus. Izstādi apmeklēja aptuveni četri simti skolu jauniešu gan no Balvu, gan kaimiņu novadiem.

Prezentē ģimnāziju. Izstādē starp citām izglītības iestādēm sevi reklamēja arī Balvu Valsts ģimnāzija, kuru prezentēja ģimnāzijas direktore Kristīne Lele un direktores vietniece, izglītības metodiķe Valija Muldiņa. Uz ģimnāziju nāk mācīties daudzi novada skolu jaunieši.

ir tikai absolventu klases, nemaz nerunājot par pārējām klasēm, jo es strādāju nepilnu slodzi un konsultēju tikai vienu pēcpusdienu nedēļā," apliecina ģimnāzijas karjeras konsultante.

Izvēles grozam ir nozīme

Galvenā problēma, – devītklasniekiem jāzina savs izvēles grozs jeb virziens, ieejot vidusskolā, bet daudzi skolēni ir tādi, kuriem viss padodas labi un pašiem grūti saprast, kas būtu pievilcīgāks un noderīgāks turpmākajā izglītošanās procesā. Karjeras konsultanta uzdevums ir palīdzēt ar savām prasmēm skolēnam izziņāt pašam sevi, savus resursus, savas spējas. "Sarunās ar skolēniem izjūtu, ka ar mūsu jauniešiem, mūsu bērniem par karjeras jautājumiem jārunā krietni agrāk, jo dzīvojam diezgan šaurā vidē, – viņi nezina profesijas un darba iespējas. Ļoti šaus ir priekšstats par to. Sesto, septīto klašu audzēkņi, runājot par profesijām, zina nosaukt tikai zināmākās no tām – ārsti, skolotāji, ugunsdzēsēji, policisti... Gluži kā sociālisma laikos. Pārējās viņi nezina, nav tikušies arī ar šo profesiju pārstāvjiem. Viņiem nav pat par ko sapņot. Bet dzīve ir gājusi uz priekšu! Teiksiet – interneta resursi. Tur taču

Interesē daudzus. Medicīna ir joma, kas interesē daudzus Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkņus, tāpēc uz Balviem bija aicinātas trīs medicīnas izglītības iestādes. Ar saviem prezentācijas materiāliem apmeklētājus iepazīstina RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža.

Reklamē universitāti. Izglītības karjeras izstādē interesenti varēja ko vairāk uzzināt par Latvijas senāko un populārāko augstskolu – Latvijas Universitāti.

var atrast visu! Kad runā ar jauniešiem, saproti, ka viņš patiesībā neprot šo internetu izmantot, nezina, kur meklēt informāciju. Mans uzdevums ir individuāli katram pielāgot, ko kuram vajag. Konsultējot 12.klašu abiturientus, sastopos ar to, ka šie jaunieši nožēlo, ka izvēlējušies to vai citu mācību priekšmetu izvēles *grozu*. Apzinās, ka gribētu cita virziena studijas, bet reālās iespējas iekļūt budžeta grupā, ja viņš šo virzienu nav izvēlējis vidusskolā, ir ļoti niecīgas. Pēc 12.klašu jauniešiem diez vai spēs iestāties arhitektos un studēt, ja iepriekš tam nav gatavojies, vai studēt medicīnu, ja vidusskolā nav mācījis dabaszinību novirziena grupā," secina A.Kukurāne.

Izstāde bija informatīvs pasākums. Informāciju, protams, var atrast internetā, taču tā nevar aizstāt dzīvo komunikāciju. Jaunieši tikās ar jauniešiem. Veidojās dialogi. Atvadoties no pasākuma organizatoriem, arī augstskolu un tehnikumu pārstāvji jutās gandarīti. Viņi tika uzaicināti, un viņu pienākums bija piekrist vai atteikties mērot ceļu uz Balviem. Ne visi atbrauca, bet lielākā daļa gan.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Atkritumus savāks SIA "ZAOO"

Kurš neslinkos, būs ieguvējs

Ar šī gada 23. maiju visā Balvu novadā savus pakalpojumus sniegs SIA "ZAOO". Novada domes deputāti devuši tam akceptu. Janvāra finanšu komitejas sēdē uzklausi šis atkritumu saimniecības pakalpojumu sagaidāmo piedāvājumu, ar ko deputātus iepazīstināja uzņēmuma valdes priekšsēdētājs Gints Kukainis.

SIA "ZAOO" balveniešiem nav svešinieks, jo vairāk tādēļ, ka tas ir turpinājies sniegt savus pakalpojumus bijušajos trīs novados. Šķiet, ir tikai likumsakarīgi, ka vienotajā Balvu novadā turpmāk būs viena un tā pati atkritumu savācējsaimniecība.

⇒ Uzņēmumam nebūs grūti atjaunot vai nodibināt jaunus kontaktus Balvos kā vienotā teritoriālā vienībā. Ir saglabāta klientu datu bāze, līgumu pārslēgšanu piedāvās gan attālināti, gan arī klātienē uz vietas. Saiknes atjaunošana vai no jauna dibināšana klientiem sāksies ar ZAOO piesūtītu informāciju.

⇒ Atgādinājumam par atkritumu izvešanas grafiku kalpos kalendārs, ko ik gadu klienti saņem drukātā vai elektroniskā veidā. Aptauja uzrādījusi, ka klientiem lielā cieņā ir arī apsaimniekotāja nosūtītā ziņņa, atgādinot par atkritumu savācējmašīnas ierašanos. Tagad ir ieviests papildinājums – ziņņu var nosūtīt arī pēc pakalpojuma veikšanas: "Paldies! Jūsu konteiners ir iztukšots!" To izlasot, saimnieks var doties pēc konteineru, lai tas nestāvētu braucamā ceļa malā.

⇒ Izstrādāta sistēma, kas ļauj kontrolēt atkritumu aizvešanu. Katrai automašīnai priekšpusē un aizmugurē uzstādītas videokameras, lai fiksētu gan atkritumu saturu, gan arī piebraukšanas apstākļus. Ceļa apstākļu (dubļi, ledus) filmēšana noder gadījumos, lai skaidrotu pārpratumu, kad automašīna nav varējusi paņemt un iztukšot konteineru. Tas palīdz fiksēt arī nestandarta situācijas, rodot skaidrību iespējamo diskusiju gadījumā par papildus maksas vajadzību. Video ievieš

skaidrību arī situācijās, ja rodas pārmetumi par lielās atkritumu mašīnas iespējamajiem pārkāpumiem, kas it kā kaut ko ir sabojājuši. Balvu novada teritorijā pakalpojuma sniegšanai plānots izmantot salīdzinoši jaunu autotransportu.

⇒ Šogad mainīta maksājumu norēķinu kārtība, ņemot vērā vispārīgā cenu paaugstināšanās faktu. Iedzīvotājiem piedāvā ikmēneša norēķinus. Reķinus sūta e-pastā, bet klients pats tos

Foto – M.Sprudzāne

Informē par uzņēmuma pakalpojumiem Balvos. ZAOO valdes priekšsēdētājs Gints Kukainis neviltoji lepojas, ka uzņēmums ir nodrošinājis kvalitatīvu pakalpojumu kopumu, ieskaitot dalītās vākšanas infrastruktūras attīstību un veicinot arī sabiedrības izpratni un izglītošanu. Kopīgo mērķu vārdā notiek diskusijas par klimatneitralitātes, aprites ekonomikas un Zaļā kursa ieviešanu iedzīvotāju ikdienā. Tikai sadarbojoties var nonākt pie labākajiem risinājumiem.

var atrast arī uzņēmuma portālā. Ap Līgo laiku būs iespēja izmantot aplikāciju telefonā, kas ļaus pieteikt vai atteikt konteineru, kā arī samaksāt rēķinu.

⇒ Uzņēmums lepojas ar izstrādāto programmu "Laipa Plus". Tā ir sabiedriski pieejama vietne, kas dod iespēju ikvienam redzēt noslēgtos atkritumu apsaimniekošanas līgumus visā ZAOO darbības teritorijā. Pašvaldības policijai tas palīdz kontrolēt situāciju un atrast vietas, kur šie līgumi vēl nav noslēgti.

⇒ Uzņēmuma turpmākais piedāvājums paredz pazemes bunkuru izbūvi. Ja pašvaldība nodrošinās vajadzīgo zemes platību vai arī ierobežotu teritoriju pie daudzdzīvokļu mājas, tad varēs uzstādīt pazemes konteinerus, kas būs gan retāk jāizved, gan radīs sakoptas un pievilcīgas vides iespādu.

⇒ Balvu novadā ir iecere iekārtot divus Eko laukumus – Balvos un Viļakā. Tie darbotos un būtu atvērti ikdienā astoņas stundas. Balvos Eko laukums pildītu arī klientu apkalpošanas funkciju. Iedzīvotājiem jāatceras, ka ir ļoti daudz lietu, ko iedzīvotāji varētu vest un nodot Eko laukumā bez maksas, nevis mest sadzīves atkritumu konteinerā, par to maksājot.

⇒ Piedāvās izmantot atlaižu kartes. Jo biežāk iedzīvotājs būs savācis un

nodos atkritumlietas bez maksas, jo vairāk sakrās uzskaites punktus, par kuriem varēs iegūt zināmus labumus kā pateicību par centību atkritumu šķirošanā, izmantojot Eko laukumu. Balvu novadā paredzēti vismaz 56 publiskie dalītās vākšanas punkti, kurus izvietos, saskaņojot ar pašvaldību, gan publiskās vietās, gan daudzdzīvokļu māju konteineru laukumos. Ja viss ir atbilstoši sašķiroti, tad tukšošana ir bez maksas.

⇒ Paredz individuālo šķirošanas konteineru piedāvājumu privātmājām Balvos, Viļakā un Kubulu ciemā. Tas nozīmē, ka papildus varēs uzstādīt vēl divus konteinerus: ar dzelteno vāku būs paredzēti izlietotajam iepakojumam, ar melno vāku – pudeļu un burku stiklam. Tas būs bezmaksas pakalpojums. Iespējams, nākamajā posmā, ja būs sasniegta 35% iesaiste, šo pakalpojumu piedāvās arī citos lielākajos Balvu novada pagastu centros.

⇒ Pakalpojumi bez maksas paredzēti arī lauksaimniekiem, ja vien savāktās rulu plēves būs bez visādiem piemaisījumiem.

⇒ Piedāvājumā būs dažādas atkritumu veidu savākšanas akcijas. Reizi gadā plānota akcija nolietotās elektrotehnikas savākšanai, arī lietošanai derīgu apavu, apģērba un mājas tekstila nodošanai. Ja pašvaldība atbalstīs finansiāli, tad reizi gadā notiks arī lielgabariņa atkritumu savākšana. Uzņēmuma darbības praksē bijis gadījums, kad pašvaldība piekritusi plašai šādai akcijai, un rezultātā divu dienu laikā iedzīvotāju savāktās lielgabariņa lietas bija divstāvu mājas augstumā.

⇒ Būtiska ir uzņēmuma vides izglītības centra darbība, kur sagaida gan bērnus, gan pieaugušos, iepazīstinot viņus ar atkritumu veidošanās ceļu un parādot, kādu ekoloģisko pēdu atstāj šodienas cilvēka konkrētais pirkums veikalā.

Īsumā

Latgales bīskopju konference Daugavpilī

Daugavpilī, Augšdaugavas novada kultūras centrā "Vārpa", 25.februārī pulksten 11 sāksies 8.starptautiskā Latgales reģiona bīskopju konference.

Konferencē analizēs bīskopības produktu izmantošanu dažādu ēdienu receptēs pašu mājās un kaimiņvalstī Lietuvā, demonstrēs jauno pārtikas tehnologu zināšanas par bīskopības produktu pielietojumu. Konferenci rīko Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra speciālisti. Plāno apskatīt dažādas tēmas, piemēram, vai bišu produkti ir ēdiena neatņemama sastāvdaļa, vai arī tikai piedeva? Cik pamatota ir bīskopības produktu iekļaušana dažādu ēdienu receptēs un kādu atbalstu sarežģītu jautājumu izpratnē biteniekiem var sniegt Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte?

Universitātes Pārtikas tehnoloģijas fakultātes eksperti nozares speciālistus iepazīstinās ar jaunākajām tendencēm medus pārstrādē, izskaidros, ko un kāpēc analizē medus sensorajā vērtēšanā, kā arī prezentēs pētījumu par bišu tranu peru homogenāta ievākšanas un pārstrādes tehnoloģijām.

SIA "Meduspils" saimnieks, bīskopis Jānis Vainovskis, stāstīs par medus siltumizturību. Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma struktūrvienības "Preiļi", kā arī Rēzeknes tehnikuma pārstāvji informēs par bīskopības produktu izmantošanu izglītības programmās.

Latvijas Bīskopības biedrības valdes loceklis Guntars Melnis atklāj, ka konferences laikā notiks arī vairāki konkursi un degustācijas, kurās žūrija un dalībnieki noteiks izcilākos bīskopības produktu piedāvājumus. Neiztrūkstoši būs baudāmas tradicionālās medus kūkas, ko saveidējis no visiem Latgales novadiem, lai noskaidrotu, kurai no tām ir vissabalansētākā garša.

Putnkopji nedrīkst atslābt

Parasti katru gadu, līdz ar savvaļas putnu migrāciju, konstatē arī putnu gripas epidēmijas faktu. Pērnais gads iezīmējis jaunu realitāti, kad putnu gripa cirkulēja mājputnu ganāmpulkos ne vien gājputnu migrācijas laikā, bet arī vasarā un ziemā. Līdz šim Latvijā putnu gripa putnu novietnēs nav konstatēta, taču, kā uzsvē speciālisti, putnkopji tādēļ nedrīkst atslābt.

Šī gripa ir lipīga vīrusu infekcija, kurai ir daudz putnu gripas celmu, taču parasti izdala divas kategorijas pēc slimības smaguma. Svarīgi ievērot bīdrosības pasākumus, atceroties, ka vīruss spēj būt ļoti izturīgs un ilgstoši izdzīvot zemā temperatūrā. Gadījumā, ja saimniecību skar putnu gripa un mājputnus nākas izkaut, Ministru kabineta noteikumi paredz kārtību, kādā par infekcijas uzliesmojuma radītiem zaudējumiem dzīvnieku īpašniekam piešķir zaudējumu kompensāciju. Kompensācijas maksās saimniekiem, kuru ganāmpulks ir reģistrēts Lauksaimniecības datu centrā.

Inovāciju nedēļa lauksaimniekiem

Līdz 24. februārim Vidzemes reģions organizē ikgadējo "Vidzemes Inovāciju nedēļu 2023". Ar pieredzes vēstījumu "Vai būt inovatīvam lauksaimniecībā?" 23.februārī Lauku atbalsta dienests atklās to, vai un cik inovatīvi ir Latvijas lauksaimnieki. Izskanēs vairāki veiksmes stāsti, kuros būs iespēja ikvienam interesentam uzzināt, kā un cik daudz var paveikt mūsu lauksaimnieki. Piemēram, uzzināt, kā veselības uzlabošanai izmantot smiltsērķšķu sēklas, kā darbotas nezāļu atpazīšanas robots, kā izaudzēt liellopus, no kuriem iegūst "marmora" steikus, cik inovatīvi notiek dažādu augu audzēšana siltumnīcās un vēl citus. Pieredzes stāstu izstāstīs LAD eksperts Juris Cvetkovs. To varēs skatīt šī gada 23.februārī plkst. 10.00 tiešsaistē pasākuma mājaslapā un Lauku atbalsta dienesta mājaslapā.

Var precizēt platības

Līdz 1.aprīlim var veikt lauku bloku precizēšanu, iesniedzot precizēšanas pieprasījumus LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS). Precizēšanas pieprasījumus var sniegt par nepieciešamajām izmaiņām lauku blokos, kā arī gadījumos, kad jādzēš vai jāizveido jauni ainavu elementi. Precizēt var tikai tās platības, kas uz precizēšanas pieprasījuma iesniegšanas brīdi ir koptas un atrodas labā lauksaimniecības stāvoklī. Precizēt var šādus ainavu elementus: akmeņu kaudzes, koku un krūmu pudurus, koku rindas, atsevišķi augošus kokus, biodaudzveidības salas (neapstrādātas, mitras vietas laukā), diķus.

Piepilda savu sapni

Pusgadu debesis

Laiks skrien vēja spārnēm... Pirms trīs gadiem ar sevi mūs iepazīstināja KASPARS PARŠINOVS – bijušais balvenietis, jauns un mērķtiecīgs puisis. Viņa sapnis kopš 16 gadu vecuma bija kļūt par pilotu. Sākotnējo iecerī puisis atmeta kā neiespējamu, jo atrastā informācija liecināja, ka tas ir ļoti dārgi, turklāt nepieciešamas apmācības arī ārzemēs. Tomēr Kaspars savu sapni neaizmirsā. Pagāja pāris gadi, jauniešs absolvēja augstskolu, sāka strādāt stabilā darbā, bija pat uzsācis savu uzņēmējdarbību, nodibināja ģimeni... Un tad, apmeklējot kādu aviācijas pasākumu jau ar ģimeni, viņu uzrunāja “airBaltic Pilotu akadēmijas” telts. Tas bija brīdis, kurā viņš pagriezās pret sievu un paziņoja, ka pieteiksies mācībām. Vienkārši, lai pamēģinātu! Un tā viss sākās vairs ne sapnī, bet realitātē. Kā pagāja apmācību laiks, cik tās bija nopietnas, arī grūtas, tomēr gan no pasniedzējiem, gan topošajiem kolēģiem vienmēr saņēma atbalstu, varat vēlreiz izlasīt 2020.gada 21.janvāra laikraksta “Vaduguns” 6.lappusē.

Kā sokas Kasparam tagad un kā veidojas viņa karjera, stāsta viņš pats.

Ir pagājis jau vairāk nekā pusgads, kopš pabeidzu visas apmācības un treniņus un sāku lidot aviokompānijā *airBaltic*. Pa šo laiku esmu pabijis lielā daļā Eiropas galvaspilsētu: Āfrikā – Marrakešā, Apvienotajos Arābu Emirātos – Dubaijā... Joprojām, ikdienā lidojot, aizdomājos un tā pa istam nevaru noticēt, ka šis tagad ir mans darbs.

Mācības nekad nebeidzas

Varētu šķist, ka, pabeidzot Pilotu akadēmiju, mācību grāmatas var nolikt dziļākā plauktā un aizmirst par mācīšanos, tomēr tā gluži nav. Lai lidotu ar lielo pasažieru lidmašīnu, pilotam jāapgūst attiecīgās lidmašīnas tips, kas nozīmē kārtējās mācības – lidmašīnas sistēmas, teorija, lidojumi simulatorā, lai apgūtu lidmašīnas vadību praksē. Papildus tam jaunajam pilotam jābūt pazīstamam ar kompānijas procedūram, kas ir aprakstītas tūkstoš lapaspusē garā dokumentā. Vēl papildus tam jāiziet drošības, bistamo pārvaldājamo vielu apmācības, izdzīvošanas uz ūdens treniņš speciālā baseinā, kurā jāmācās izdzīvot ūdenī, ierāpties glābšanas laivās, evakuēties utt. Aizmirsu piebilst, ka arī lidmašīnas sistēmu rokasgrāmatas ir pāris tūkstošus lapaspuses biezas. Lai pabeigtu mācību tēmu, reizi pusgadā piloti sēžas atpakaļ simulatorā un atkārtoti dažādas ārkārtas procedūras un situācijas, kas ikdienā nav sastopamas – uguns, dūmi, motoru un citu kritisko lidmašīnas sistēmu būtiski bojājumi, atjauno zināšanas par lidmašīnas sistēmām, kārtu testus. Mācības nekad nebeidzas. Tas viss, lai lidojumi būtu droši un lidojumu apkalpe – gatava visiem scenārijiem.

Pirmais lidojums – No Rīgas uz Rīgu

Interesants fakts, – pēc teorijas un praktisko mācību beigām pirmais lidojums notiek nu jau istā lidmašīnā, nevis tās simulatorā, ir lidojums ap Rīgas lidostu. Atkal, protams, drošības dēļ pirmais lidojums tiek veikts bez pasažieriem. Lidmašīnā ir tikai trīs piloti – pieredzējis kapteinis, jaunais pilots un drošības pilots (gadījumam, ja notiek kas neparedzēts). Tā mēs trijātā ar tukšu lidmašīnu riņķojam ap lidostu un uztaisām 6 nolaišanās un pacelšanās (*touch and go*) vingrinājumus, tādējādi sajūtot lidmašīnas vadību un izjūtas reāla lidojuma apstākļos.

Darba ikdiena

Pilota darbu regulē daudz un dažādas normas, tajā skaitā tādas, kas nosaka, cik daudz pilots drīkst nolidot nedēļā, mēnesī un gadā. Tāpēc darba grafiks ir mainīgs un katru mēnesi citādāks. Lidz mēneša vidum mēs uzzinām nākamā mēneša darba grafiku un redzam, kurp tas mūs aizvedīs – cik stundas lidosim, ar ko un kur lidosim. Tā kā galamērķi lielākoties atrodas Eiropā, pārsvarā tās pašas dienas vakarā atgriežamies vietā, no kuras izlidojam. Tomēr daži galamērķi, piemēram, Kanāriju salas un Dubaija, atrodas pārāk tālu, lai uzreiz lidotu atpakaļ, līdz ar to šādos galamērķos mēs paliekam un kādu laiku atpūšamies. Tie ir kā nelieli atvaļinājumi darba darīšanās! Tā pēdējā no tiem – Atlantijas okeānā – pirmo reizi sērfoju! Un tas viss atkal jau, pateicoties stingrajiem ierobežojumiem un drošības prasībām, kas nosaka maksimāli atļauto darba dienas garumu.

Darbs ir dinamisks un interesants. Man pašam personīgi ļoti patīk fakts, ka varu brokastot mājās, pusdienot 11 km augstumā virs Eiropas kontinenta, piestāt, piemēram, Parīzē un vakarā atkal jau mājās nolikt dēlu gulēt. Kas par dienu!!! Tomēr būšu godīgs – katrai medaļai ir divas puses. Arī šai, pilota medaļai. Tā, piemēram, šobrīd, janvārī (kad tapa raksts – no aut.), es nezinu, vai būšu mājās dēla dzimšanas dienā aprīlī, vai apsvieikšu draugu Jāni Jāņos un vai bijētes, ko iegādājos uz “Prāta vētras” koncertu jūlijā, nebūs jāatdod kādam citam, jo pats būšu projām lidojumos. Bet tā ir darba specifika, un katram darbam tā ir sava un atšķirīga.

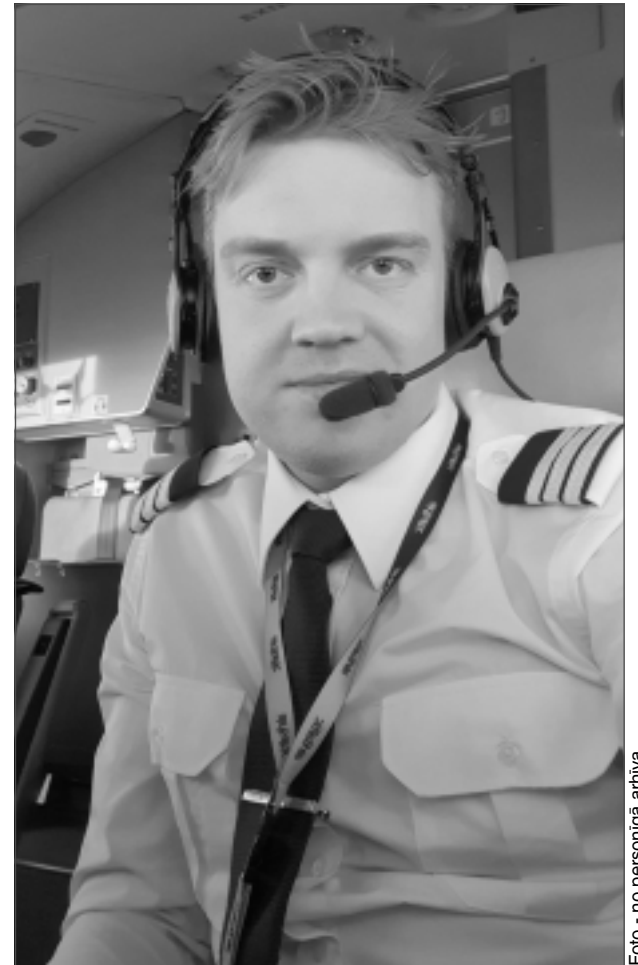
450 stundas gaisā

Pēc visu nepieciešamo apmācību un treniņu pabeigšanas lidojumus uzsāku 2022.gada 1.jūlijā. Tā līdz 2022.gada beigām kopā gaisā esmu bijis gandrīz 450 stundas, esmu bijis 19 valstīs un 68 pilsētās. Ja var ticēt *Google* statistikai, esmu 4,2 reizes aplidojis apkārt zemeslodei. Katrs lidojums ir unikāls – jaunas iepazīšanās, jauni stāsti no kolēģiem, jo kompānija ir samērā liela (darbinieku skaits pārsniedz 2000), tāpēc gandrīz katru lidojumu komanda ir cita. Var gadīties tā, ka, aizvadot kopīgu lidojumu, ar tiem pašiem kolēģiem kopā lidosim tikai nākamajā gadā.

Mēģināju, pieteicos un riskēju

Joprojām nespēju tā isti noticēt tam, ka pirms trīs gadiem biju ceļu inženieris Kaspars, organizēju, pieskatīju autoceļu būvdarbus. Tajā laikā nemaz neuzdrošinājos sapņot par to, ka kādreiz varētu kļūt par pilotu. Tomēr es izdarīju vienu ļoti būtisku lietu, kas man ļāva par tādu kļūt, – es mēģināju, pieteicos un riskēju. Aviācija ir milzīga nozare, un tā nav tikai par pilotiem. Lai lidojumi būtu droši un vispār varētu notikt, pie tā strādā ļoti daudz cilvēku – lidojumu koordinatori, plānotāji, atbalsts, mehāniķi, stjuarti un daudzi citi. *AirBaltic* nodarbina vairāk nekā 2000 dažādu jomu speciālistus. Liepājā, sadarībā ar *airBaltic*, notiek gaisa kuģu mehāniķu apmācības. *AirBaltic* aktīvi piedāvā darbu stjuartiem, arī ofisā vienmēr ir kāda vakance visdažādākajās jomās. Sekojot darba tirgus tendencēm, kompānija gatavojas piedāvāt arī attālinātā darba iespējas tajās pozīcijās, kur tas ir iespējams. Tā darbu varētu veikt kaut vai no Balviem!

Aicinu ikvienu dot iespēju sapņiem un mērķiem realizēties. Dažreiz pietiek tikai ar nedaudz drosmes un saņemšanās. Lai visiem panākumiem un jauniem piedzīvojumiem bagāts 2023.gads! Tiekamies lidojumos!

Darba ikdiena. Ofiss virs mākoņiem, kur vienmēr spīd saule! Kā šādā darbavietā var nesmaidīt? Tā ir viena no mūsu darba burvībām – lietainā, mākoņainā dienā pacelties gaisā, izspraukties caur mākoņiem un uzvilkt saulesbrilles!

Virš Itālijas Alpiem. Mani mīļākie lidojumi ir tie, kas šķērso kalnus. Lidot pāri Alpiem vienmēr ir elpu aizraujoši un neticami skaisti. No 12 km augstuma īpaši labi var novērtēt dabas vareņību un dažādību.

Iespēja, ko izmēģināju. Dažreiz darbs paver iespējas apskatīt un izbaudīt eksotisku galamērķu sniegtās iespējas, piemēram, pamācīties sērft Atlantijas okeānā.

Darbs pilotu kabinē. Lidojumu veic divi piloti: viens atbild par lidmašīnas vadību, bet otrs – par komunikāciju ar dispečeriem un asistē lidmašīnas vadībā. Tā kā visbiežāk dienā ir divi lidojumi (turp un atpakaļ), tad, lidojot atpakaļ, lomas tiek mainītas. Tāpēc nepareizs ir priekšstats par to, ka kapteinis vada lidmašīnu, bet otrs pilots tikai asistē.

Lappusi sagatavoja S.Gugāne

Lappusē “Jūs jautājat, mēs atbildam” ikviens var rast atbildi uz sev interesējošiem gan praktiskiem, gan juridiskiem, gan citiem jautājumiem.

Rakstiet uz e-pastu: vaduguns@apollo.lv, zvaniet 29360850, 645 22126. Mēs centsimies noskaidrot!

Jāmācās sadzīvot ar putniem

“Kas notiek ar koku izgriešanu Baltinavā, kuros iemājojuši krauķi? Braucot cauri Baltinavai, redzēju, ka iezīmēti tikai divi koki – viens vītols uz līkuma un viena nokaltusi lapegle šosejas malā, iepretī pagasta pārvaldes ēkai. Krauķi drīz būs klāt un tad neko nevarēs darīt?” jautā lasītājs.

Atbild Baltinavas pagasta pārvaldes vadītāja SARMĪTE TABORE: – Tie 8 koki, ko bija plānots nozāgēt, tika nozāgēti novembrī. Tagad ir papildus iezīmēti divi koki, tos ceļinieki ieplānoja nozāgēšanai pēc iedzīvotājas lūguma šogad. Kopumā būs nozāgēti 10 koki. Atlikušie, kuros ir ligzdas, vēl paliek, tie ir kādi 8 koki. Pagaidām no iedzīvotājiem nekādu sūdzību vai aizrādījumu nav bijis. Ornitologi teica, ka, nozāgējot visus, putni tāpat meklēs citus netālu augošus kokus, kur ligzdot, no viņiem nav iespējams tikt vajā. Tad jāizzāģē visi vecie koki Baltinavā, lai krauķi aizlidotu pavisam no Baltinavas. Esot jāmācās sadzīvot ar putniem, tāds bija ornitologu ieteikums.

Kāpēc reģistratūru tik grūti sazvanīt?

“Nesaprotu, kāpēc tik grūti kļuvis sazvanīt Balvos poliklīnikas reģistratūru? Zvanīju tur vai visu dienu un tikai dienas otrajā pusē izdevās sazvanīt. Varbūt vajadzētu ierīkot otru tālruni?”

Sazinājāties ar SIA “Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība” valdes locekli MARIKU JERMAŠEVIČU. Viņas teiktais: – Dienās, kad vienlaikus pieņem vairāki speciālisti, reģistrators ir noslogotāks tieši ar pacientu apkalpošanu, tāpēc arī grūtāk sazvanāms. Noteikti ieteiktu zvanīt dienas otrajā pusē, kad speciālistu pieņemšanu jau ir mazāk un arī zvanu skaits samazinājies. Tā kā Balvu poliklīnikā strādā viens reģistrators, otra telefona uzstādīšana nav lietderīga.

Ar ko tieši jāsaazinās, lai celtu trauksmi?

“Kādu laiku atpakaļ pieņēma likumu par trauksmes celšanu, lai iedzīvotāji varētu ziņot par negodīgu cilvēku dažādiem pārkāpumiem. Bet kur tad konkrēti jāvēršas, kam jāzvana vai jāraksta, ja iedzīvotājs saskaras ar šādu gadījumu? Ir arī kaut kāds vienots tālrunis, lai varētu celt trauksmi, piemēram, par Iekšlietu ministriju un tās padotībā esošajām iestādēm?” jautā lasītājs.

Izveidota interneta mājaslapa

Trauksmes celšanas likums stājās spēkā pagājušā gada 4.februārī, kas palīdz Latvijas iedzīvotājiem novērst pārkāpumus un kaitējumu sabiedrības interesēm. Tāpat likuma mērķis ir veicināt likumīgu, godprātīgu, atklātu un pārredzamu organizāciju darbību gan publiskajā, gan arī privātajā sektorā, izmantojot ikvienam tiesības brīvi paust savu viedokli. Jāuzsver, ka trauksmes cēlēja identitāte ir aizsargāta. Šī cilvēka personas datiem, ziņojumam un tam pievienotajiem rakstveida vai lietiskajiem pierādījumiem, kā arī trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas materiāliem ir ierobežotas pieejamības informācijas statuss. Ikvienai personai (institūcijai), kas saņēmusi trauksmes cēlēja ziņojumu vai veic jebkādas darbības ar to, ir pienākums nodrošināt trauksmes cēlēja personas datu pienācīgu aizsardzību. Trauksmes cēlēja personas datus var nodot tikai personām (institūcijām), kurām tie nepieciešami trauksmes cēlēja ziņojuma vai uz tā pamata ierosinātas pārkāpuma lietas izskatīšanai vai trauksmes cēlēja, viņa radnieku vai saistīto personu aizsardzībai.

Runājot par kontaktinformāciju trauksmes celšanai, **Valsts kanceleja izstrādājusi interneta mājaslapu www.trauksmescelejs.lv. Spiežot uz sadaļas “Kur celt trauksmi?”, ikviens ātri un ērti var atrast visu to iestāžu kontaktinformāciju, par ko vēlas ziņot.** Iestādi var atlasīt arī pēc tās darbības veida, piemēram, drošība, ekonomika, labklājība, tieslietas, veselība un citiem darbības veidiem. Šajā tīmekļa vietnē iespējams arī lejupielādēt trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu, kuru jāaizpilda papīra formā. Ziņojumu papīra formā jāparaksta pašrocīgi. Savukārt ziņojumu, kuru plānots nosūtīt e-pastā, jāparaksta ar elektronisko parakstu.

Izveidots arī trauksmes cēlēju kontaktpunkts Valsts kancelejā. Tur trauksmes cēlēju ziņojuma iesniegšanai un pēc tam atbilstošo kompetento institūciju noteikšanai kā kontaktpersona norādīta Asnate Sikorska – 105.kabinets, Brīvības bulvāris 36, Rīga (tāl. nr.: 67082837, e-pasta adrese: trauksme@mk.gov.lv). Tīkmēr par metodisko atbalstu un trauksmes cēlēju tiesību aizsardzību kā kontaktpersona norādīta Inese Kušķe (tāl. nr.: 67082910, e-pasta adrese: inese.kuske@mk.gov.lv).

Kontaktinformācija par Iekšlietu ministriju

Kas attiecas uz lasītāja jautāto konkrēti par Iekšlietu ministriju, ikviens Iekšlietu ministrijas nodarbinātais un jebkurš cits iedzīvotājs var informēt par iespējamu sabiedrībai būtiskas intereses skarošu pārkāpumu iestādes darbībā, lai to laikus novērstu, pirms apdraudēta iestādes reputācija, tai radušies zaudējumi vai tiek iesaistītas kompetentās valsts institūcijas. Trauksmes cēlēja ziņojumu Iekšlietu ministrijā var iesniegt sekojoši: sūtot to elektroniski uz speciāli trauksmes cēlēju ziņojumiem izveidoto elektroniskā e-pasta adresi: trauksme@iem.gov.lv (ziņojumam jābūt parakstītam ar drošu elektronisko parakstu vai iesniegtam, izmantojot tiešsaistes formas, kuras pieejamas vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv); sūtot pa pastu uz adresi: Čiekurkalna 1.līnija 1, korp.2, Rīga, LV-1026 (vēlams ziņojumu ievietot otrā aploksnē ar norādi “Trauksmes cēlēja ziņojums”); klātienē – Čiekurkalna 1.līnija 1, korp.2, Rīgā, Iekšlietu ministrijas telpās speciāli novietotā pastkastē (ziņojumu jāievieto necaurspīdīgā aploksnē ar norādi “Trauksmes cēlēja ziņojums”).

Kas bijuši Balvu pilsētas vadītāji?

“Vienā no pēdējiem “Vaduguns” numuriem, pirms Balvu pilsētas 95 gadu jubilejas, lasīju interesantas sarunas ar novada domes priekšsēdētāju Sergeju Maksimovu, arī ar bijušo pilsētas saimnieci Ināru Ņikuļinu. Sapratu, ka šajos 95 gados Balviem bijuši vairāk nekā 20 vadītāji. Būtu interesanti uzzināt, kas tie bijuši par cilvēkiem,” redakcijai jautāja laikraksta lasītāja.

Šajā uzskaitījumā apkopoti Balvu pilsētas priekšsēdētāji jeb Balvu mēri kopš 1928. gada, kad Balviem tika piešķirtas pilsētas tiesības. Līdz 2009. gadam Balvu pilsētai bija atsevišķs pilsētas priekšsēdētājs, taču pēc 2009. gada pašvaldību reformas Balvu pilsētas priekšsēdētāja amata pienākumus pildīja Balvu novada priekšsēdētāji.

- REINHOLDS SMURĢIS – pilnvaru termiņš 1928.gada 25. februāris – 1933. gada 30. jūlijs
- ALEKSANDRS DRIGOVS – 1933.gada 31.jūlijs – 30.augusts
- PĒTERIS AUZIŅŠ – 1933.gada 30.augusts – 1934.gada 31.maijs
- KĀRLIS LĀCIS – 1934. gada 1. jūnijs – 1940. gada 25.jūlijs
- JĀNIS RUSKA – 1940. gada 25. jūlijs – 1941. gads
- STAŅISLAVS STUKMANIS – 1941. – 1944. gads
- FEODORS IVANOVŠ – 1944. gada 2.augusts – 23.augusts
- NIKOLAJS BISTROVS – 1944. gada 23. augusts – 1945. gada 1.marts
- ALEKSANDRS KAMPERNAUSS – 1945.gada 1.marts – 1946. gada 26.aprīlis
- JĀNIS TREPŠA – 1946. gada 26.aprīlis – 1948. gada 2.februāris
- OTTO VĪKSNIŅŠ – 1948. gada 2.februāris – 1949.gada 22.decembris
- ALEKSANDRS STEPANOVS – 1949. gada 22.decembris – 1950. gada 8. marts
- AUGUSTS PUGEJS – 1950.gada 8.marts – 1951.gada 4. augusts
- VLADIMIRS BĒRZIŅŠ – 1951.gada 4.augusts – 1953.gada 31.augusts
- GRIGORIJS SOROKINS – 1953. gada 31. augusts – 1957. gada 10.janvāris
- ZELMA ŠULCE – 1957. gada 10. janvāris – 23.marts
- VALTERS KAMIŠEVŠ – 1957. gada 23. marts – 1960.gada 27.septembris
- DZINTARS PUTNIŅŠ – 1960. gada 27. septembris – 1990.gada 12.janvāris
- JURIS ANNUŠKĀNS – 1990. gada 12. janvāris – 2001.gada 19.aprīlis
- JĀNIS TRUPOVNIĒKS – 2001.gada 20.aprīlis – 2005.gada 16. marts
- INĀRA ŅIKUĻINA – 2005.gada 16.marts – 2009. gada 1.jūlijs
- JĀNIS TRUPOVNIĒKS – 2009.gada 1.jūlijs – 2011.gada 10.februāris
- ANDRIS KAZINOVSKIS – 2011. gada 10.februāris – 2017.gada 16.jūnijs
- AIGARS PUŠPURS – 2017.gada 16.jūnijs – 2021.gada 1.jūnijs
- SERGEJS MAKSIMOVŠ – 2021. gada 1. jūnijs – 29.decembris
- MARUTA CASTROVA – 2022.gada 1.janvāris un pašlaik (pilsētas pārvaldes vadītāja).

Saruna

Pārņem stafeti no kolēģa un kļūst par gada muitnieci

Sanita Karavoičika

“Ikvienam cilvēkam ir patikami apzināties, ka viņu savā darbā novērtē. Protams, arī man. Liekas, ka neko vairāk, kā citi, ikdienā nedaru – tik vien, kā pildu savus pienākumus. Bet tāpat kolēģi pamana, ievēro, un tas dod stimulu. Šis sajūtas ir patikamas, jo ikdienā reti dzirdam vārdu ‘paldies’, īpaši mūsu jomā,” teic apbalvojuma “Gada muitnieks 2022” ieguvēja, VID Muitas pārvaldes Latgales muitas kontroles punktu daļas Grebņevas muitas kontroles punkta vecākā muitas uzraudze, balveniete LIĀNA RAIBEKAZE.

Liāna, kādēļ tāda profesijas izvēle – muita?

– Vēl pusaudzes gados biju pārliecināta, ka dienās būšu friziere, jo mani ļoti vilināja šis darbs. Taču, kad pēc vidusskolas absolvēšanas pienāca laiks izdarīt izvēli, iestājos RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes budžeta grupā – mācījos muitas un nodokļu administrēšanu. Kāpēc tāda izvēle? Matemātika un fizika skolas laikā bija mana spēcīgā puse, braucu un veiksmīgi piedalījos olimpiādēs, šķita, ka tas varētu man derēt. Kaut gan tobrīd īsti nemaz neapzinājos, kas tā ir par profesiju. Tiesa gan, jau pēc pirmajām mācību nedēļām augstskolā, kad sākām studēt augstāko matemātiku, sāku izskatīt iespēju pāriet uz studijām augstskolā Rēzeknē. Šķita, ka ir pārāk grūti, bet es tomēr nepadevos un augstskolu veiksmīgi absolvēju.

Tad arī nonācāt savā tagadējā darbavietā Grebņevas muitas punktā?

– Nē, mana pirmā darbavietā pēc augstskolas bija Viksnas bērnodarzs, kur nostrādāju gadu. Tad kādā dienā pamanīju vakanci Rēzeknē, nodokļu pārvaldē, kur bija vajadzīgs darbinieks gada ienākuma deklarāciju izvērtēšanai un pārskatīšanai. Pieteicos konkursā, izturēju atlasī un dabūju darbu, kurā nostrādāju divus gadus. Droši vien strādātu vēl ilgāk, ja vien neieraudzītu darba piedāvājumu muitas punktā Vientuļos. Esot Rēzeknē, mani vienmēr ļoti vilka uz Balviem, jo te man ir ģimene un radi, visi tuvākie. Ļoti ilgās pārdomās tomēr nolēmu, ka jāmaina dzīves darbavietā. Iesniedzu pieteikumu un konkursa kārtībā tiku Vientuļos. Sākās Covid laiks, Vientuļos uz robežas kustība samazinājās, un mūs pārcēla uz Grebņevu. Tā arī te joprojām strādājam. Būs jau četri gadi, kopš esmu Grebņevas muitas kontroles punkta vecākā muitas uzraudze.

Tituls “Gada muitnieks 2022” skan visai nopietni. Kas tas ir par apbalvojumu?

– Lielākajā daļā valsts iestāžu (arī VID) reizi gadā notiek iekšējais konkurss, kurā katras pārvaldes kolektīvs var izvirzīt savu kolēģi. Decembrī darba e-pastā nejausi ieraudzīju, ka atnākusi balsojuma anketa un nominēto gada kolēģu sarakstā pamanīju arī savu vārdu un uzvārdu. Par to liels paldies jāsaka maiņas vadītājam Līgai, jo viņa tiešām ļoti novērtē savus darbiniekus un vienmēr ir atsaucīga. Tieši Līga bija tā, kura mani virzīja šim apbalvojumam. Tā sanāca, ka no 12 pretendentiem galveno balvu saņēmu es. Ja godīgi, biju pārsteigta, jo par mani balsoja arī kolēģi no citām pārvaldēm, kur visus personīgi nemaz nepazīstu. Neliēģšos, – saņemt šo titulu bija patikami, vēl jo vairāk tādēļ, ka arī pagājušajā gadā šo titulu ieguva mans kolēģis no Grebņevas muitas punkta. Sanāk, ka es no viņa pārņemu stafeti.

Pastāstiet par saviem darba pienākumiem.

– Darba lauks ir visai plašs. Muita kontrolē preču plūsmu pāri robežai, tādēļ pienākumos ietilpst transportlīdzekļu pārbaude, vai nav kādi pārkāpumi, lai nebūtu ievests kaut kas nelegāls, kā arī dokumentu un gājēju bagāžas pārbaudes. Konstatējam pārkāpumus, noformējam lēmumus. Lielus pārkāpumus līdzšinējā darba pieredzē man nav nācies konstatēt – pārsvarā tās ir nepareizi aizpildītas un neiesniegtas deklarācijas, dokumenti. Tagad, kad ieviestas sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju, darba apjoms vēl pieaudzis, jo jāizvērtē kravas, jāizstudē dokumenti. Nereti mašīnas nākas atgriezt atpakaļ, un tad jāreķinās, ka dokumentu kārtošana procedūra būs vēl sarežģītāka.

Kādi ir muitnieka darba plusi, kuru dēļ varētu izvēlēties šo profesiju?

– Pirmkārt, mums ir ļoti labs kolektīvs, atsaucīgi un forši kolēģi, kuri vienmēr palīdz un uzmundrina. Manuprāt, nav mazsvarīgi – cilvēks uz darbu iet ar prieku vai sakostiem

zobiem. Turklāt bez kolēģiem man nebūtu ne zināšanu, ne kā cita, jo tieši ar viņu palīdzību laika gaitā apguvu visu, kas nepieciešams. Otrkārt, šis darbs ir ļoti interesants. Dodoties uz maiņu, nekad nezinu, ko kurā dienā sagaidīt – piebrauc mašīna, bet kas tajā iekšā? Savā ziņā tas ir aizraujoši, jo reizēm jūtos kā izmeklētāja. Turklāt tā ir atbildība, jo no manis atkarīgs gala lēmums – konkrētā automašīna šķēršos robežu vai nē. Interesants ir arī pats iztaujāšanas process – intervē šoferi un jau domā, ko viņam vēl pajautāt, vērtē viņa reakciju – kā atbildēs, ko teiks. Uzdod vienu jautājumu, otru un skaties, vai sakrīt atbildes. Savā ziņā jābūt arī mazliet psihologam. Jā, mums notiek dažādi kursi, mācības, kur daudz ko izstāsta, bet vislabākā prakse tomēr rodas ar pieredzi un vērojot kolēģu darbu.

Un kas ir grūtākais Jūsu darbā?

– Laikam tomēr prasme apieties ar cilvēkiem. Ir tādi, kuriem viss ir slikti, un reizēm tiešām nezinu, kā ar viņiem strādāt un runāt. Jāmāk savaldīties, noturēties, lai nepateiktu kaut ko sliktu, pat ja gribas. Arī mūsu darbā valda princips – klientam vienmēr taisnība. Kad sākās karš Ukrainā, cilvēki bariem šķērsoja robežu. Pirmais laiks patiešām bija smags, arī psiholoģiski. Sievietes ar zīdaiņiem un maziem bērniņiem uz rokām, veci cilvēki... Kaut atbraucām uz savu maiņu darbā, gaitenis pilns ar cilvēkiem un somām. Kamēr formējām dokumentus, daudzi ļoti gribēja parunāt. Viņi stāstīja, mēs uzklauzījām. Stāsti bijuši daudz un dažādi, nereti pieredzētas arī cilvēku asaras. Bet ar laiku kļūst mazliet vieglāk – saprotu, – lai cik smagi un grūti nebūtu, jāmāk nedaudz atslēgt cilvēciskais faktors. Ir jādara tas, kas jādara.

Muitnieka darbā ir kādi noteikti pamatprincipi, kam jāpievērš uzmanība, lai noteiktu iespējamus likumpārkāpumus?

– Lielākoties tas jāizvērtē katram muitniekam pašam. Savā ziņā tiešām jābūt psihologam. Bet, ja runājam par likumpārkāpējiem, viņu uzvedība var būt ļoti atšķirīga – vieni ir pārāk mierīgi un laipni, savukārt par citiem pat nepadomāsi, bet beigās izrādās, ka tomēr kaut ko slēpj.

Palicis prātā kāds interesants atgadījums, kas saistīts ar mēģinājumu pārvest kaut ko nelikumīgu?

– Nē, mums nekas tāds nav bijis. Sankciju dēļ aizliegts pārvest kokmateriālus, bet daudz ir gadījumu, kad pārkāpums tiek izdarīts nevis ļaunprātīgi, bet nezinašanas dēļ. Grebņevas muitas punktā nav bijuši gadījumi, kad pārved aizliegtu dzīvnieku, tie pārsvarā ir suņi un kaķi. Gadās, ka viņiem nav attiecīgo dokumentu, tad nākas dzīvniekus atgriezt atpakaļ. Kad saimnieks sakārto dokumentus, var mēģināt šķērsot robežu atkal.

Kā sākas Jūsu darba diena?

– Mums ir maiņu darbs, kas sākas pulksten 8. Bet, tā kā līdz robežai vēl jānokļūst, parasti ar kolēģiem no Balviem izbraucam pulksten 6.30. Darba diena ir gara. Ir mums arī nakts maiņas, kas sākumā ļoti patika. Bet tagad sāku izjust nakts darba minusus, jo var just to ietekmi uz veselību.

Nereti sabiedrībā pret muitniekiem jūtama diezgan negatīva attieksme, kas radusies dažu visai skaļu skandālu dēļ. Tas netraucē?

– Jā, ir mazliet nepatīkami, ka to attiecina uz visiem muitniekiem. Bet, kā ir, tā jāsadzīvo. Galvenais, lai pašam tīra sirdsapziņa un apziņa, ka dari visu, ko vajag. Taču visbiežāk šo negatīvo attieksmi pamanu, lasot sociālos portālus. Diemžēl tas rada nepareizu priekšstatu. Ir bijuši gadījumi, kad atnāk jaunie kolēģi pie mums strādāt un ir izbrīnīti, ka viss nav tā, kā viņi iedomājušies. Daudzi domā, – atnāks, nekas nebūs jādara, nosēdēs savas stundas, saņems naudu un brauks mājās. Bet tā vis nav. Citreiz mums jādara arī tā sauktais *melnais darbs*, piemēram, pie kravu kontroles.

Sievietēm nav grūti strādāt tādā profesijā?

– Domāju, nē. Nezinu, kādēļ tas tā izveidojies, bet muitas punktos lielākoties strādā tikai sievietes. Arī Grebņevas muitas punkta kolektīvā mums ir sieviešu pārsvars. Manuprāt, Latgalē sievietēm grūtāk atrast darbu nekā vīriešiem, kuriem ir iespēja strādāt gan celtniecībā, gan mežizstrādē vai uz tehnikas.

Kā robežas šķērsojami skatās uz muitnieci sievieti?

– Kā nu kurš. Ir citi, kuri patiešām uzskata, ka mēs neko nezīnām un nesaprotam, un, kad atnāk kolēģis vīrietis, uzreiz jūtam respektu. Bet citi uztver pozitīvi – pajoko, pasaka kaut ko asprātīgu. Pārsvarā uz robežas runājam krievu un angļu valodā, bet bija gadījums, kad šoferis nesaprata nevienu no

Foto - no personīgā arhīva

Prieks, ka novērtē. Apbalvojumā, ko saņēma Liāna, kolēģi viņai bija veltījuši šādus vārdus: “Liāna vienmēr ir enerģiska savā darbā un viņai piemīt nenogurdināms darba spars un lieliskas koncentrēšanās spējas. Aktīvi piedalās sarežģītu jautājumu risināšanā un dalās ar savām idejām. Spēj pamatot savus lēmumus un palīdz jaunajiem kolēģiem izprast radušos jautājumus. Atsaucīga un komunikabla gan darbā ar klientiem, gan kolēģiem ikdienā. Kvalitatīvi pielieto principu “konsultē vispirms” un pacietīgi sniedz nepieciešamo atbalstu pozitīva rezultāta sasniegšanai. Liānai kā nevienam piemīt liela stresa noturība un koncentrēšanās uz problēmas atrisināšanu. Neskatoties uz saspringto darba vidi, spēj tikt galā ar pienākumiem un neaizmirst par pozitīvismu – ar savu smaidu dalās ar visiem kolēģiem. Korekta un lojāla visās situācijās. Kopā strādājot jau vairākus gadus, kolēģi nav dzirdējuši sliktus vārdus no Liānas un nav redzējuši viņu dusmīgu – pat viskaitinošākajās situācijās savaldīga un pieklājīga. Prieks strādāt ar tādu kolēģi kā Liāna.”

valodām, kuras pārzinājām mēs. Tad ņēmām talkā “Google translate” un visu, ko gribējām pateikt, pārtulkvojām. Mūsu saruna izdevās.

Šis ir tas darbs, kurā gribētu strādāt līdz pensijas vecumam?

– Viennozīmīgi – nē. Darbs ir interesants, bet saprotu, ka nakts maiņas visu mūžu būtu ļoti kaitīgas veselībai. Droši vien vēl kādu laiku pastrādāšu, bet pēc tam būs jādomā kaut kas cits. Jābūt gatavai pieņemt jaunus izaicinājumus.

Ko darāt ārpus sava darba laika? Ar ko aizraujaties?

– Vasarā mana lielākā aizrašanās ir dārzs pie vecākiem Viksnā un puķes uz balkona pilsētā. Savukārt ziemā daudz eju pastaigās, pa retam aizbraucu uz kādu kalnu vai aizeju relaksēties uz baseinu. Daudzi apgalvo, ka jaunajiem tāda mazpilsētā, kā Balvi, nav ko darīt, jo te nav iespēju. Uzskatu, ka nav tik traki – ja meklē, darbu var atrast. Var pamācīties kādosursos, turklāt tagad ir tik daudz iespēju strādāt attālināti. Joprojām palieku pie uzskata, – ja grib, tad var. Ja mums te, uz vietas, pietrūkst kādu izklaižu, var aizbraukt uz kaimiņpilsētām vai Rīgu. Tā mūsdienās tiešām nav problēma. Priecājos, ka pēdējā laikā diezgan daudz pazīstamu mana vecuma jauniešu atgriežas Balvos. Es viņus saprotu, jo arī mani nekad nav vilinājušas lielpilsētas. Kad studēju Rīgā, visus četrus gadus brīvdienās braucu uz mājām, jo gribēju būt ar savējiem. Es tomēr esmu mazpilsētas meitene, burzma nav domāta man.

Aizraušanās jau trešo gadu desmitu

Naudaskalnā top samuraju zobeni

Laikraksta "Vaduguns" pagājušajā numurā rakstījām par Balvu pagasta Naudaskalnā dzīvojošo mākslinieku un gleznu autoru ZINTI PURENU, rubrikā "Mana nedēļa" lūdzot pastāstīt, ar kādiem darbiem un pārdomām rit viņa dienas. Droši vien lielākā daļa lasītāju nezina, bet Z.Purens, šķiet, ir vienīgais Balvu novadā un viens no retajiem visā Latvijā, kurš paša rokām jau vairāk nekā 20 gadus izgatavo arī zobenus. Turklāt tie darināti nevis bezmērķīgā darba procesā bez īpaša vadmotīva, bet savu gala rotu iegūst, balstoties senās Japānas un samuraju kultūras zināšanās.

Profesionāla karavīru kārtā

Kā mums vēsta vēstures liecības, samuraji bija profesionāla karavīru kārtā viduslaiku Japānā, bet vārds 'samurajs' atvasināts no darbības vārda 'saburau', kas nozīmē 'sargāt, kalpot'. Sākotnēji samuraji bija bruņoti imperatora kalpi, bet laika gaitā izveidojās par atsevišķu kārtu – līdzīgu bruņiniekiem viduslaiku Eiropā. Par spīti viņu reālajai ietekmei, samuraji sabiedrības kārtu hierarhijā vienmēr atradās zemāk par aristokrātiju, pēc kuriem sekoja amatnieki, tirgotāji un zemnieki. Samurajiem bija arī īpašs uzvedības un goda kodekss, kuru dēvēja par Bušido. Tas samurajam paredzēja vairākus dzīves noteikumus, tajā skaitā būt taisnīgam un godīgam, uzticamam savam saimniekam, ar pienākumu aizstāvēt sava vārda godu, spēju valdīt par sevi un izrādīt nicinājumu nāvei.

Met sev vēl vienu radošu izaicinājumu

Tikmēr pats Z.Purens stāsta, ka pēc samuraju kultūras līdzības izgatavot zobenus sāka, jo vēlējās mest sev priekšā vēl vienu radošu un māksliniecisku izaicinājumu. Protams, tam visam pamatā ir interese par seno japāņu kultūru, kuru ne tikai Z.Purens, bet arī daudzi citi novērtē kā aizraujošu un cilvēces vēsturē nozīmīgu laika periodu. "Ar zobenu izgatavošanu ir tāpat kā ar gleznām. Prātā mājo dzinulis, kas ne mirkli neļauj brīvu vaļu un nepārtraukti mudina pārbaudīt savus spēkus, proti, to varu izdarīt vai nē. Par japāņu un samuraju kultūru esmu izlasījis arī daudz literatūras," stāsta mākslinieks.

Jautāts, kā tad samuraju zobens top, Z.Purens uzsver, ka vispirms jāsaprot, kādu tieši zobenu ir vēlme izgatavot. "Ar nelielām pieļaujāmām atšķirībām pastāv zobenu standarti, bet tiem ir arī konkrēti parametri – garums, platums, svars. Piemēram, viens no maniem zobeniem sver 1,2 kilogramus, cits – pusotru kilogramu. Katrs no izgatavotajiem zobeniem ir atšķirīgs. Tikmēr darbs sākas ar zobenam nepieciešamo materiālu un detaļu sameklēšanu. Piemēram, tērauda asmeni iegūstu no Moskviča lāgu atsperēm, pēc kā notiek asmens slīpēšanas un pulēšanas darbi. Vēl zobens sastāv no tādiem materiāliem kā ādas, koka, arī vara, misiņa. Vienlaikus prātoju arī par zobena dizainu. Jāteic, tas nav nemaz tik viegls un ātrs, bet diezgan laikietilpīgs un radošs darba process. Piemēram, pirmo zobenu ar pārtraukumiem izgatavoju aptuveni gadu. Pēc tam to noliku maliņā un ar laiku sāku prātot, ka ir nianšes, kuras nepieciešams uzlabot. Rezultātā pirmā zobens izgatavošana prasīja vairākus gadus. Turklāt ar zobenu darināšanu nenodarbojos katru dienu. Šo gadu laikā esmu izgatavojis piecus zobenus un vienu dunci. Pašlaik top vēl viens zobens – nu jau sestais," atklāj Z.Purens.

Konflikti jārisina, zobenu no maksts neizvelkot

Z.Purens stāsta, ka savulaik, dzīvojot Rīgā, apmeklēja arī

Samuraju kultūrā zobens bija tik nozīmīgs, ka tā kalšanu svētīja priesteris.

Foto - A.Kirsanovs

Zintis Purens. Attēlā mākslinieks redzams ar pirmo paša izgatavoto zobenu pēc samuraju kultūras līdzības, pie kura darbu uzsāka šis tūkstošgades sākumā – 2000.gadā. Tā nosaukums ir 'katana', kuram raksturīgs liks asmens, bet viduslaikos vēl svarīgāk bija, lai tā asums būtu kā bārdas nazim. Šis ir arī vienīgais zobens, kuram Z.Purens, izmantojot koka materiālu, pārbaudīja asumu. Pārējie zobeni šādos eksperimentos nav piedalījušies un to arī nav plānots darīt. Mākslinieks uzsver, ka viņam vissvarīgākais ir zobena radošais izgatavošanas process, nevis cik labi tas var satriekt savu mērķi.

nodarbības, kur trenējās apieties ar zobenu. Kā zināms, Latvijā ir arī kendo federācija, bet pats kendo ir moderna japāņu cīņas māksla, kurā izmanto aizsargbruņas un bambusa zobenus. Mūsdienās to plaši praktizē Japānā, cīņas māksla izplatījusies arī daudzās citās pasaules valstīs. "Ja agrāk zobena uzdevums bija aizsargāt un cīnīties, tad šodien vēsturiskās tradīcijas tiek attīstītas un pilnveidotas, bet pavisam citā formā. Tā ir māksla. Jāpiebilst, ka arī savulaik konfliktu gadījumos samuraju pareiza rīcība bija domstarpības censties atrisināt, zobenu no maksts neizvelkot. Ar šādiem principiem jādzīvo arī mūsdienās. Pretējā gadījumā cilvēks vairs nav cilvēks, bet plēsīgs dzīvnieks. Palūkojiet, kas šobrīd notiek pasaulē..." spriež Z.Purens.

Jautāts par zobena simbolisko nozīmi, Z.Purenam tas asociējas ar mērķtiecību un neatlaidību. Šis īpašības mākslinieks attiecina arī uz sevi, jo zina, – ja ne šodien, tad rītdien iesākt darbu noteikti pabeigs. Z.Purens arī pieturas pie teiciena, ka katram vīram savā dzīvē jābūt paša izgatavotam nazim. Tādēļ arī zobenus darina tikai sev, sperot arvien jaunus soļus lielajā mākslas pasaulē.

Samurajam dzimstot, dzemdību istabā ienesa un nolika zobenu. Pienākot laikam atstāt šo pasauli, zobenu guldīja viņam līdzās.

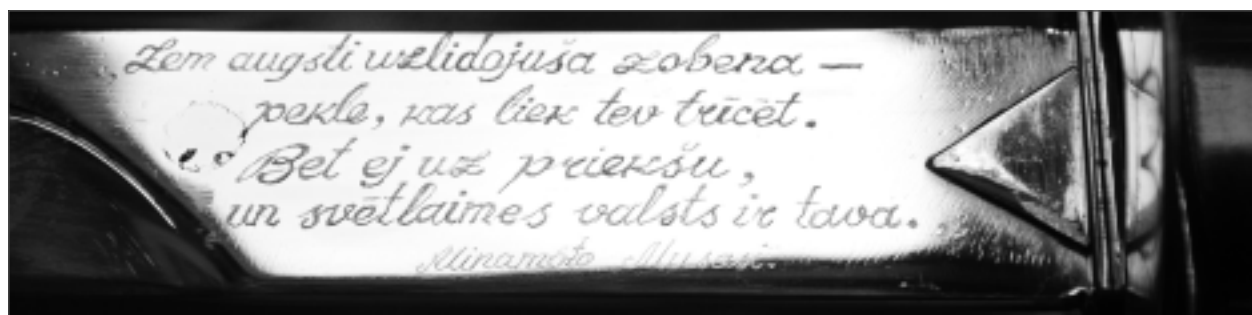

Foto - A.Kirsanovs

"Zem augsti uzlidojoša zobena..." Zintis Purens paša izgatavoto zobenu asmeņos iegravējis arī dažādus citātus, kas saistīti ar japāņu un samuraju kultūru un viņu kādreizējo dzīvesveidu. Attēlā redzamā zobena asmeni rakstīts: "Zem augsti uzlidojoša zobena – pekle, kas liek tev trīcēt. Bet ej uz priekšu, un svētlaimes valsts ir tava." Šo vārdu autors ir legendārais viduslaiku samurajs, Japānas nacionālais varonis, arī filozofs un rakstnieks Mijamoto Musasi. Varbūt šie un daudzi citi samuraju un japāņu kultūru raksturojošie vārdi skan baisi, bet tā ir vēsture.

Kaimiņos

Atsaka uzņemt autobusu, nosalst līdz nāvei

Gulbenes novada laikraksts "Dzirkstele" vēsta, ka iedzeršana pēc darba mežā traģiski beigusies 68 gadus vecam vīrietim no Ozolkalna (Gulbenes novada Beļavas pagasts). 9.februāra vakarā Gulbenē viņu neuzņēma maršruta Viļaka – Balvi – Gulbene – Rīga autobuss (SIA "Norma-A"), tāpēc vīrietis uz mājām devās kājām.

Atrod grāvi

"Mēs bijām kopā. Autobusa šoferis Gulbenē mums deguna priekšā aizvēra durvis un aizbrauca. Jā, bijām iereibuši. Pēc darba izdzērām pudeli trijātā. Nu un tad? Kad viņš vakarā nepārnāca mājās, trauksmi sacēla vīrieša dēls. Arī es viņu sāku meklēt. 10.februārī vīrieti atrada mirušu – nosalušu. Nezinu, kā tagad lai jūtos. Un kā lai jūtas autobusa šoferis, kurš atteica mūs uzņemt autobusu?" laikrakstam stāstīja Guntis Porietis (arī no Ozolkalna), kurš, atšķirībā no sava kolēģa, pēc atteikšanas uzņemt autobusu palika gaidīt un izsauca taksometru.

Valsts policija "Dzirkstelei" apstiprināja, ka 10.februārī Gulbenē grāvi atrasts vīrieša liķis bez vardarbīgas nāves pazīmēm. Uzsākts kriminālprocess un tiek skaidroti notikušā apstākļi.

Iereibušie nav jāuzņem

Tikmēr VSIA "Autotransporta direkcija" sabiedrisko attiecību speciāliste Sanita Heinsberga "Dzirkstelei" skaidroja, ka abu minēto vīriešu stāvoklis pārkāpuma reibuma dēļ bija potenciāls drauds pārējo transportlīdzekļa pasažieru drošībai (viens no viņiem, autobusam apstājoties pieturā, pat nespēja piecelties kājās): "Reģionālo autobusu pasažieriem aizliegts braukt apreibinošo vielu iespaidā, ja pasažieris izturas rupji vai agresīvi, kā arī aizliegts lietot apreibinošas vielas. Tas noteikts Latvijas likumdošanā. Nav iespējams objektīvi komentēt konkrēto situāciju, tajā nepiedaloties. Tomēr atgādinām, ka reģionālā autobusa vadītājam ir pienākums izvērtēt, vai, uzņemot cilvēkus, kuri lietojuši kādu no apreibinošajām vielām, var radīt potenciālu apdraudējumu citu pasažieru drošībai un labsajūtai, tādējādi lemjot arī par atteikumu uzņemt autobusu. Pārvadātāji un autobusu šoferi nereti sastopas ar situācijām, kad pasažieri dažādu lietoto vielu ietekmē ne tikai traucē citiem pasažieriem vai transportlīdzekļa vadītājam, bet arī fiziski ietekmē apkārtējos, uzvedoties neadekvāti un pat izraisot situācijas, kad jāpārtrauc reisu izpilde, jāizsauc dienesti. Atgādinām, ka pasažieru, autobusu vadītāju un citu satiksmes dalībnieku drošība ir pirmajā vietā."

Informē ugunsdzēsēji

Pirmais kūlas ugunsgrēks Latvijā

14.februārī Latvijā dzēsts šogad pirmais kūlas ugunsgrēks. Ugunsdzēsēji glābēji izsaukumu saņēma uz Salaspils pagastu Pierīgā, kur pusdienlaikā kūla dega 150 m² platībā. Mūspusē šogad kūlas ugunsgrēki vēl nav reģistrēti, bet pagājušajā gadā pirmais šāds gadījums bija 21.martā, kad pērnā zālē 300 m² platībā dega Lazdukalna pagastā.

Atgādinām, ka kūlas dedzināšana ir aizliegta un sodāma rīcība. Fiziskai personai par to piemēro naudas sodu no 280 līdz 700 eiro. Zemes īpašniekiem (valdītājiem) jāveic arī nepieciešamie pasākumi, lai objekta teritorijā nenotiktu kūlas dedzināšana. Ja ugunsdrošības prasības neievēro, fiziskai personai piemēro brīdinājumu vai naudas sodu no 30 līdz 280 eiro, bet juridiskai personai – no 280 līdz 1400 eiro. Ja, neievērojot ugunsdrošības prasības, izcēlies ugunsgrēks, fiziskai personai piemēro naudas sodu no 140 līdz 430 eiro, bet juridiskai personai – no 1400 līdz 4300 eiro. Tāpat jāatceras, ka Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests sadarbojas ar Lauku atbalsta dienestu, sniedzot informāciju par kūlas degšanas vietām. Ja degusi kūla, zemes īpašniekiem samazina Eiropas Savienības platību maksājumu. Tādēļ aicinām iedzīvotājus sakopt teritorijas bez kūlas dedzināšanas. Gadījumos, ja ugunsgrēks tomēr izcēlies, nekavējoties zvaniet uz tālruni numuru 112!

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

* Sākums 1.lpp.

Ciemiņš no Aglonas. Feoktists Pušņakovs par slēpošanu, šķiet, varētu runāt stundām ilgi. "Nu patīk man šis sporta veids, patīk. Gūstiet baudu no šī sporta veida," viņš novēl.

Trešo reizi uz slēpēm. Trīsgadīgais Arvis Mičs no Šķilbēniem ir apņēmības pilns kļūt par slēpotāju. Viņa tētis Genādijs atzina, ka ģimenē slēpo visi puikas: "Arī man bērnībā patika slēpot."

Kopā ar mazmeitu. Pieredzējušais sportists Inārs Supe Balkanos startēja kopā ar mazmeitiņu Adriānu Eisaku (foto). "Viņa trenējas Ogres biatlona klubā pie olimpieša Jēkaba Nākuma. Pirms nedēļas Latvijas čempionātā izcīnīja trešo vietu," lepojas vec-tēvs. Savukārt divpadsmitgadīgā Andriāna atklāja, ka pat nākamajā dienā pēc sacensībām dodas 25 kilometru garā trasē: "Man īpaši neinteresē skatīties telefonā, jo tas arī bojā redzi. Labāk paslēpoju!"

Grūtību priekšā nepadodas. Pēteris Vancāns uzskata, ka perspektīvākais slēpotājs mūsupusē ir Ints Circens (foto). Jāsecina, ka Latvijas čempionātā Priekuļos jauniešs izcīnīja godpilno trešo vietu. "Mērķis ir trenēties, lai nokļūtu uz Eiropas čempionātu, pat olimpiskajām spēlēm," viņš neslēpj.

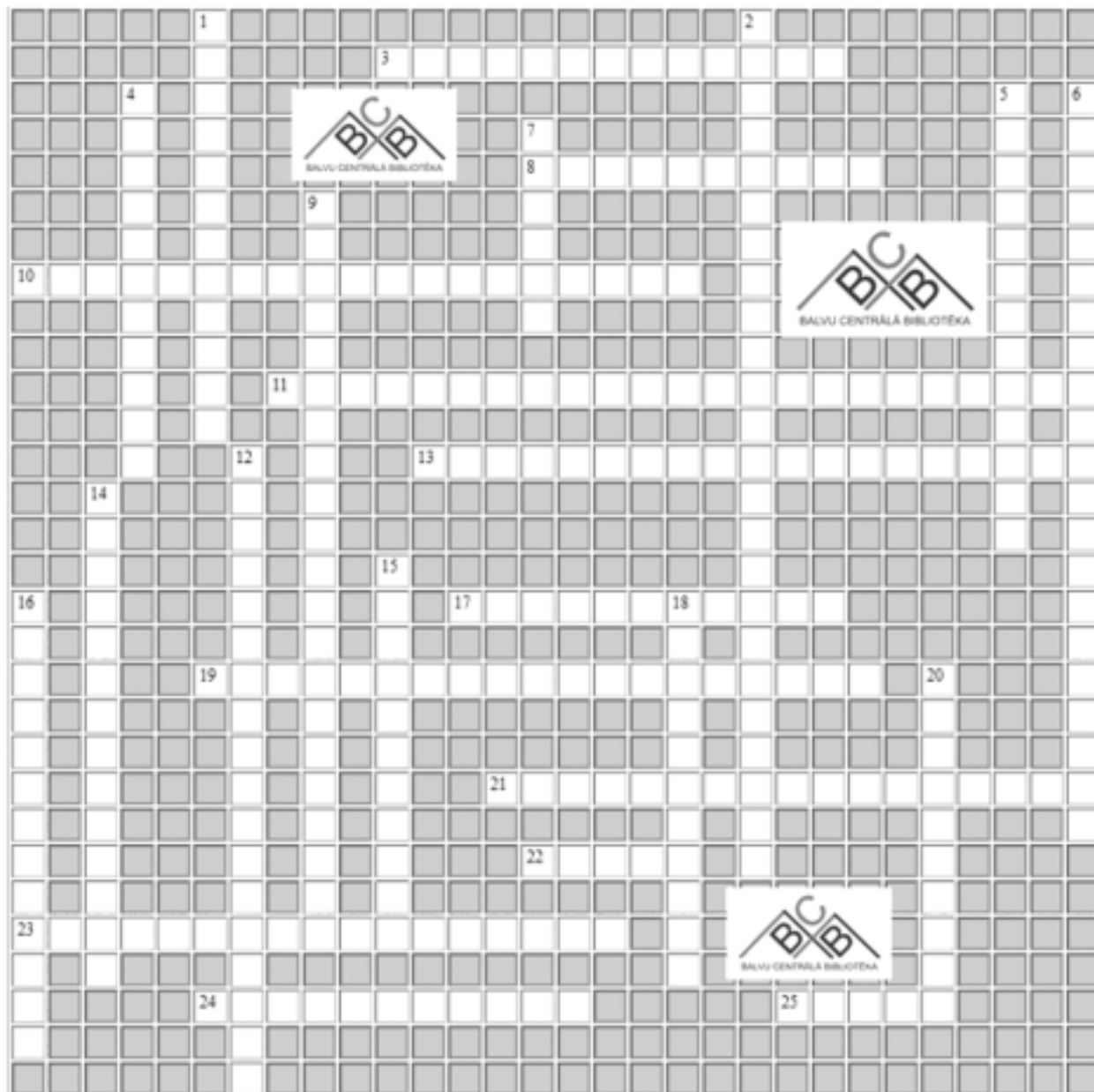

Patikami saņemt medaļas.

Balkanos sumina visu vecuma grupu uzvarētājus. Astoņgadīgais Sergejs Buklovskis, saņemot zelta medaļu, zināja teikt, ka tas ir forši.

Prātnieks 2. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsīm līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111vai elektroniski uz e-pastu: evita@balvurcb.lv

Vertikāli

1. Balvi iedvesmojuši ne vien radīt dzeju, bet arī vairākas dziesmas, viena no tām...
2. Pirmais Latvijas ārlietu ministrs.
4. Sirsnīgs un skaudrs Ukrainas kara stāsts ar labām beigām.
5. Ezers, kuram cauri tek Bolupe.
6. Evijas Zandbergas un Daces Znotiņas spilgtais un vērienīgais debijas romāns.
7. Vārdu salikums vai simbolu virkne, kura glabā pieeju kādai nozīmīgai informācijai.
9. Novadnieks, skolotājs, Tautas daiļamata meistars 1.februārī svinētu 95.dzimšanas dienu.
12. Dzejnieks, dzimis 1922.gada 23.februārī, divu gadu vecumā kopā ar ģimeni pārcēlās uz dzīvi Balvos, kur radās pirmie dzejoļi.
14. Spēkavīrs, kurš piedalījies partizāniem veltītā pieminēkļa pamatu veidošanā Balvos.
15. Leontijs Vizulis daudziem pazīstams kā Balvu dzejnieks...
16. Pirmais Balvu draudzes ārsts.
18. Tā tiek saukta arī par Ziemas Māras dienu.
20. Atpūtas parks Balvos.

Horizontāli

3. Latvijas Nacionālā teātra aktieris un režisors, regulāri iestudējis izrādes arī Liepājas teātrī.
8. Februāra mēneša vārdadienas gaviļniece.
10. Muižniece, Viļakas stārasta sieva, kas 1760.gadā pie Balvu ezera izveido pusmuižu.
11. 20.gadu pēc kārtas 7.februārī visā pasaulē tika atzīmēta...
13. Kas atrodas rekonstruētajā Balvu muižas klētī?
17. Ko atklāja Balvos 2008.gadā 4.decembrī?
19. Ceturtā lielākā kulta būve Eiropā, kurā var ietilpt līdz 30 tūkstošiem cilvēku.
21. Februāra mēneša autore Zvaigznes grāmatnīcās.
22. Pilsēta, kura februārī svin 95.dzimšanas dienu?
23. Pirmais Balvu pilsētas vadītājs.
24. Kas 1913.-1915. vadīja Balvu Evaņģēliski luteriskās baznīcas celtniecības darbus?
25. Lielākais suņu dzimtas plēsējs.

1. kārtas atbildes

Vertikāli: 1.Sarmīte Pužule. 3.Algoritms. 8.Reflekss. 10.Parastā purvparade. 13.Oļģerts. 14.Rūdolfs Blaumanis. 17.Bakām. 20.Ledus. 21.Gunta Grīgāne. 22.Bjītkotāji. 23.Dizainere. 24.Saime.

Horizontāli: 2.Melnais ūdens trusis. 4.Tuksnešu bridēji. 5.Gripa. 6.Engēļi pār Latviju. 7.Staltbriedis. 9.Stabļovas ķiploks. 11.Ruta Svaža. 12.Moncas katedrālē. 15.Mārīte Šakina. 16.Bišu maize. 18.Grafiti. 19.Angīna.

Pareizas atbildes iesūtījuši: A.Mičule, I.Svilāne, I.Homko, Ļ.Baranova, L.Mežale, Ā.Zeltkalne, Z.Pulča, J. Pošeika.

Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" saņem ĻUBA BARANOVA no Balviem. Pēc balvas griezties Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Vienkārši padomi apkures izmaksu kontrolei

Kā ietaupīt siltumu mājās

Pieaugot apkures cenām, aktuāls kļuvis jautājums, – kā ietaupīt? Lai to darītu, ne vienmēr nepieciešams ieguldīt lielus līdzekļus, pietiek izmainīt ikdienas paradumus un likt lietā mazliet radošuma. Siltumtehnoloģiju pētniece dalās ar praktiskiem padomiem, kā ietaupīt, saglabājot mājokli komfortablu temperatūru.

Samaziniet temperatūru istabā!

“Lai samazinātu ikmēneša tēriņus par apkuri, ir svarīgi pielāgot apkures sistēmu tā, lai to būtu iespējams regulēt atbilstoši reālajam patēriņam apkures sezonas laikā. Šāda iespēja ļauj ikvienam būtiski ietaupīt, jo tiek saražots tieši tik daudz siltuma, cik nepieciešams konkrētajai mājai. Pazeminot temperatūru telpā pat tikai par vienu grādu, apkures izmaksas var samazināties līdz 5-10%,” stāsta LANA MIGLA, Rīgas Tehniskās universitātes siltumtehnoloģiju pētniece.

Kā atzīst pētniece, patērētāji nereti par zemu novērtē ventilācijas nozīmi izmaksu samazināšanā. Taupot siltumu, logi ir aizvērti un netiek vēdinātas telpas. Tomēr, kā liecina pētījumi, Latvijas dzīvojamo fondu pamatā veido novecojušas ēkas, kuru dabīgā ventilācija nespēj nodrošināt nepieciešamo gaisa apmaiņu. Tādēļ ir ieteicams telpas vēdināt – noslēgt radiatorus, pilnībā atvērt vairākus logus, lai nodrošinātu strauju gaisa apmaiņu, bet pēc tam – logus aizvērt. Tādējādi telpā būs notikusi gaisa apmaiņa, ļaujot ieplūst svaigajam gaisam. Telpā esošie priekšmeti nebūs atdzisuši, ļaujot drīzumā atjaunoties tās sākotnējai temperatūrai.

Siltumtehnoloģiju pētniece L.Migla norāda, ka arī sabiedrības izpratne par to, kā un kāpēc apkures sistēmā enerģija tiek izmantota, palīdz efektīvāk patērēt siltumenerģiju. “Ikdienas paradumi var palīdzēt samazināt apkures patēriņu līdz pat 10-20%. Mēs katrs ietaupītu 1%, ja pa nakti logiem priekšā aizvilktu aizkarus, tostarp pārliecinoties, vai tie neaizsedz radiatorus. Daudzdzīvokļu mājās lielākoties nav individuālās apkures uzskaites, tas nozīmē, ka ieguvumi no ietaupījuma tiek dalīti starp visiem iedzīvotājiem. Tāpēc, jo vairāk kaimiņu praktizēs šos vienkāršos padomus, jo jūtāmāks būs apkures izmaksu un rēķina samazinājums,” komentē L.Migla.

Vienkāršs risinājums siltuma noturēšanai telpā – aizkari

Domājot par siltuma taupīšanu, ir vērts pievērst uzmanību pavisam vienkāršām dzīves situācijām un izvēlēm, piemēram, kādus aizkarus izvēlamies savam mājoklim. “Izvēloties aizkarus, jāpievērš uzmanība to audumam – aizkari ar blīvāku materiālu labāk aizsargā pret vēju, tāpat nozīme ir arī aizkaru garumam, kā arī tie nedrīkst aizsegēt radiatorus. Ziemā jāatceras, ka ietaupīt siltumu var, ne tikai aizsedzot logus nakts laikā, bet arī atverot aizkarus brīžos, kad uzspīd saule. Izteikti vēsās un maza izmēra telpās iesaku padomāt par žalūzijām. Žalūzijas ar speciāli veidotu šūnveida struktūru ļoti labi notur gaisu un siltumu telpā. Nereti vēsums nāk tieši no priekšnoma un ārdurvīm. Šādā gadījumā iesakām durvju priekšā uzstādīt bieža auduma aizkarus. Tie aizturēs vēju, kā arī neļaus aukstajam gaisam ieplūst istabā un saglabās siltumu telpās,” komentē interjera dizaina nodaļas vadītājs DARIUS RIMKUS.

Taupiet siltumu, pat esot miegā!

Domājot par vēl citiem ekonomiskākiem risinājumiem, ir vērts pievērst uzmanību tādiem tekstilizstrādājumiem kā – paklājiem, segām, gultas veļai. “Paklājs ir labs veids, kā mājas padarīt vēl mājīgākas un ienest tajās siltumu arī vēsākā laikā. Tas pilda ne tikai estētisku funkciju, bet rada arī patīkamas sajūtas, pa to pārvietojoties, kā arī palīdz uzturēt grīdas virsmu siltu. Tas īpaši tas attiecas uz tiem, kas dzīvo mājas pirmajā stāvā. Vēsākā laikā segas ar apjomīgāku pildījumu var uzturēt siltumu gan naktī, gan dienā. Ne mazāk svarīga ir arī pareiza gultas veļas izvēle, ņemot vērā materiālu īpašības,” stāsta dizainers. Nozīmīgu lomu spēlē arī gultas matracis. “Ja naktī vienmēr ir auksti, izvēlieties putu poliuretāna matraci, jo tas saglabā siltumu labāk nekā atsperu matracis,” uzsver D.Rimkus.

Apkures regulēšana – priekšnoteikums izdevumu samazināšanai

Kā norāda eksperte L.Migla, pastāv divi apkures sistēmas regulēšanas veidi – manuālais, kuru pārvalda pats patērētājs, un automātiskais, kas tiek pārvaldīts ar sensoru palīdzību. Ir pierādīts, ka automātiskās darbības ierīces ātrāk un precīzāk

veic regulēšanu, tādā veidā ietaupot pat līdz 25% resursu. Kā liecina dažādi pētījumi, patērētāji biežāk veic regulēšanu, ja redz reālu rezultātu. Tas izskaidro to, kāpēc tās mājāsaimniecības, kur ir individuāla siltumenerģijas uzskaitē vai siltuma maksas sadalītāji, aktīvāk seko apkures regulēšanai. Rezultāts atspoguļojas saņemtajos apkures rēķinos. Tajā pašā laikā, ja attiecīgajā ēkā ir kopējās patērētās siltumenerģijas sadalījums atkarībā no dzīvojamās telpas platības, regulēšana tiek veikta salīdzinoši retāk.

Ilgstoši turot logus pusatvērtus, ap tiem veidojas kondensāts, attiecīgi vēlāk arī pelējums, bet vēlams efekts – izvēdināt telpu tā arī netiek panākts. Mitruma līmenis telpās palielinās, arī gatavojot, žāvējot drēbes, kā rezultātā logi aizsvīst. Viens no vienkāršākajiem veidiem, kā mājās nodrošināt gaisa apmaiņu, ir uzstādīt logu ventilācijas vārstus vai rekuperatorus, kas nodrošina svaiga gaisa apmaiņu. Šie risinājumi nodrošina pilnvērtīgu ventilāciju un nebūs vajadzības atvērt logus, tādējādi samazinot temperatūru un siltumu.

“Lai samazinātu siltumenerģijas izmaksas, ieteicams ieguldīt tādos risinājumos, kā, piemēram, termostats ar radiatoru termogalvu vadību. Tas nozīmē, ka, ievadot vadības panelī režīmu, automātiski tiks veikta radiatoru regulēšana ar mērķi noturēt norādīto temperatūru, un tas notiks arī tad, ja mājokļa saimnieks atradīsies prombūtnē. Tajā pašā laikā jāņem vērā, ka ļoti lieli elektroenerģijas patērētāji ir elektriskie ūdens sildītāji, tādēļ ieteicams apsvērt viedā boileru iegādi, kuram var iestatīt karstā ūdens patēriņa režīmu, kuram tas automātiski pielāgojas, lieki nesildot ūdeni,” norāda siltumtehnoloģiju pētniece L.Migla.

Informē VID

Ar šī gada 1. jūliju grāmatvedības ārpakalpojumu sniegšana bez licences būs aizliegta

Valsts ieņēmumu dienests (VID) aicina ārpakalpojumu grāmatvedības pakalpojumu sniedzējus savlaikus iesniegt iesniegumu licences saņemšanai, jo, saskaņā ar Grāmatvedības likuma pārejas noteikumu 3.punktu, ārpakalpojuma grāmatveži ir tiesīgi turpināt grāmatvedības pakalpojumu sniegšanu bez licences ne ilgāk kā līdz šī gada 1.jūlijam. Šobrīd no visiem ārpakalpojuma grāmatvedības sniedzējiem licenci ir saņēmuši tikai 20%.

Atgādinām, ka ar šī gada 1.jūliju grāmatvedības ārpakalpojuma sniegšana bez licences būs aizliegta un tie ārpakalpojuma grāmatveži, kuri nebūs saņēmuši licenci, vairs nedrīkstēs turpināt sniegt grāmatvedības pakalpojumus.

Licencēšanas prasības attiecas uz uzņēmumiem, kuri sniedz grāmatvedības ārpakalpojumus, kā arī fiziskām personām, kas grāmatvedības ārpakalpojumus sniedz kā saimnieciskās darbības veicēji.

Kopš 2021. gada 1.jūlija ārpakalpojuma grāmatvedības sniedzējiem ir izsniegtas 1067 licences, no tām lielākā daļa – 890 licences jeb 83% no visām izsniegtajām licencēm – ir izsniegtas uzņēmumiem, savukārt 177 licences jeb 17% fiziskajām personām, kas grāmatvedības ārpakalpojumus sniedz kā saimnieciskās darbības veicēji. VID šobrīd reģistrēti ir 5376 ārpakalpojuma grāmatvedības sniedzēji.

Kā saņemt licenci?

Licenci var saņemt attālināti – Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS), aizpildot iesnieguma veidlapu “Iesniegums ārpakalpojuma grāmatveža licences saņemšanai” (EDS - Dokumenti – No veidlapas – Citi – Ārpakalpojuma grāmatveža licence).

Iesniegumā jānorāda atbildīgā grāmatveža personas dati (atbildīgais grāmatvedis vienlaikus var būt arī uzņēmuma valdes loceklis, ja tas atbilst likumā noteiktajām licencēšanas prasībām attiecībā uz darba pieredzi un izglītību) un jāpievieno profesionālo kvalifikāciju apliecināošs dokuments (augstākās izglītības iestādes diploms), profesionālo pieredzi apliecināošs dokuments (darba līgums vai amata apraksts, vai darba devēja izziņa par personas nodarbināšanu grāmatveža amatā), Iekšējā kontroles sistēma (IKS) un civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polise.

Fiziskām personām, kuras sniedz grāmatvedības ārpakalpojumus kā saimnieciskās darbības veicēji, atšķiras tikai iesniedzamo profesionālo pieredzi apliecināošo dokumentu veids, kas šajā gadījumā ir uzņēmuma līgums ar klientiem par grāmatvedības ārpakalpojumu nodrošināšanu.

Aizpildot EDS iesniegumu un iesniedzot tam pievienotos dokumentus, aicinām īpašu vērību pievērst un aktualizēt saskaņā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 6. un 7.pantu

izstrādāto “Iekšējo kontroles sistēmu (IKS)”.

Kā uzzināt, kuri ārpakalpojumu grāmatveži ir licencēti?

Informācija par jau izsniegtajām licencēm ir pieejama www.vid.gov.lv sadaļas “Publiskojamo datu bāze” apakšsadaļā “Licencēto ārpakalpojuma grāmatvežu reģistrs”. Ar to var iepazīties ikviens interesents, tajā skaitā uzņēmēji, kuri uzticējuši kārtot savu grāmatvedību tieši ārpakalpojuma grāmatvedim. Ārpakalpojuma grāmatvežu licencēšana ir valstiski atzīts mehānisms, kas palīdz noskaidrot, kurš no pakalpojumu sniedzējiem ir kompetents un uzticams.

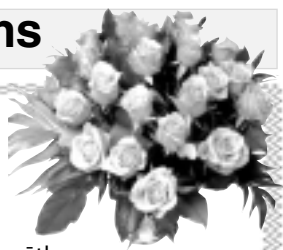
Valsts ieņēmumu dienests turpina aktīvi konsultēt ārpakalpojuma grāmatvedības sniedzējus par licences saņemšanas kārtību un nosacījumiem un aicina ārpakalpojuma grāmatvežus licenci saņemt savlaikus. Plašāk par nosacījumiem licences saņemšanai, likumā noteiktajiem izņēmuma gadījumiem lasiet VID tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā “Uzņēmējiem” – “Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana” – “Par ārpakalpojumu grāmatvežu licencēšanu”.

Neskaidrību gadījumā ārpakalpojuma grāmatvežiem ir iespēja uzdot savus jautājumus Elektroniskās deklarēšanas sistēmā sadaļā “Sarakste ar VID” vai pa tālruni +37167122478 vai +37167122477.

Pārlicinies, vai abonēji Vaduguni?!

Apsveikums

Lai veselība, priecīgs prāts
Gan tev, gan visai dzimtai.
Lai glāzes šķind un galds ir klāts
Līdz jubilejai simtai!

Sirsniņus sveicienus skaistajos svētkos
Anatolijam Keišam Risovā
sūta Skabu saime.

Pārdod

Pārdod 1-istabas dzīvokli Balvos, pilsētas centrā, 2. stāvā, EUR 13 000. Tālr. 26331393.

Z/S "GRAČUĻI" pārdod jaunputnus, dējējvistas. Pieteikumi pa tālr. 29186065.

Skaldīta malka. Cena 50 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku (krāmēta, arī pussausa). Tālr. 25442582.

Pārdod labu, skaldītu malku. Ātra piegāde. Tālr. 26425960.

Pārdod lopbarībai: kartupeļus, burkānus, cukurbietes, graudus. Tālr. 25442582.

Lopbarības kartupeļi ar piegādi, 190 EUR/t. Tālr. +37124803303.

Līdzjūtības

Ne tavi soļi skan, ne balss,
Kaut velti sirds arvien vēl gaida.
Visdziļākā līdzjūtība **ģimenei, vecākiem, brālim un pārējiem tuviniekiem**, pavadot **AIVI LOČMELI** mūžībā. Kaimiņi: Solovjovu un Zinas T. ģimenes

Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mīļās rokas ziedus noklās,
Un tev silti vienmēr būs.

(A.Straube)
Mierinājuma un līdzjūtības vārdi **mammai, tētim un brālim ar ģimeni, AIVI LOČMELI** mūžības ceļā pavadot. Bulu ģimene

Balts eņģelis atnāca sapnī
Un aiznesa tevi sev līdz.
Tai baltajā, baltajā saulē,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silts.

(A.Mūmiece)
Skumju brīdī izsakām visdziļāko līdzjūtību **Deizijai ar ģimeni**, pavadot mūžībā mīļo tēti **AIVI LOČMELI**. Deju studijas "Di-Dancers" dalībnieki ar ģimenēm

Kad dodos es prom, tad
neskumstiet jūs,
Kaut nedaudz citāds, es tepat vien būšu...

Tie, kas dzirdēt spēj – tie sadzirdēs
Caur trauslajām putnu dziesmām,
Caur saldo kameņu sanēšanu.
Tie, kas just spēj – tie sajūtīs
Caur siltu vēja glāstu, caur dzidru ūdens lāsi.

Tie, kas redzēt spēj – tie saskatīs
Caur tikko plaukstošu ziedu, caur trauslu varavīksnes tiltu.
Kaut nedaudz citāds, es tepat vien būšu... (A.Lietuviēte)

Izsakām vispatiesāko līdzjūtību **Ločmeļu ģimenei, radiem un draugiem, DĒLU** mūžības ceļā pavadot.

Avotiņu ģimene, Vija Ceplīte ar ģimeni, Līvija

Vēl bija jādzīvo,
Vēl jāskata bij' daudzu dienu

Un klusās naktīs sapņiem jāļaujas.
Vēl daudz bij' ņemams, dodams, mijams,
Bet stunda nolikta bij' dvēselei,
Kad mieru rast. (Rainis)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **piederīgajiem, AIVI** kapu kalniņā pavadot. Medņu un Jermacānu ģimenes

Deizij, tikai nepadodies,
Tētis ik brīdī būs uz tava kreisā pleca,
Vienmēr pasargās un ar acīm apmiļos.
Tikai neapskaus tik cieši vairs.
Smagajā sāpju brīdī esam kopā ar **Deiziju un visiem viņas mīļajiem**, tēti **AIVI** pavadot mūžībā. "Pīlādžiša" 11.grupiņa

Cilvēks kā mirdzoša zvaigzne
Debesu plašumos mīt.
Ne zināt mums stundu, ne brīdī,
Kad dziestoša lejup tā krīt.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Ainim, BRĀLI** mūžībā pavadot. NBS Kājnieku skolas personāls

Nosirmo saule, nosirmo koki,
Sniegos šodien ir sirds,
Bēdu puteni tēta sirsniņas pilno balsi
Dvēsele nesadzird. (K.Apškrūma)

Nespēdami atvieglot zaudējuma sāpes, esam kopā ar **Deiziju Ločmeli un viņas mīļajiem**, kad pa sniegotu taku mūžības ceļā devies mīļais **TĒTIS**. Balvu PII "Pīlādžišis" kolektīvs un vadītāja

Pār tevi smilšu klusums klāts,
Vien paliek atmiņas
Un tava mūža stāsts.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Staņislavam Pužulim un visiem tuviniekiem, LUCIJU** zemes klēpī guldot. Abrenes 1. mājas iedzīvotāji

Mums palikuši tavi vārdi,
Mums palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.
Skumju un atvadu brīdī patiesa līdzjūtība **Intai Rundzānei un tuviniekiem, TĒTI, VĪRU, VECTĒVU** mūžības ceļā pavadot. Inga, Sandra, Līga, Aiga, Annīte, Ņina

Kad vakaram tavam neaust vairs rīts,
Kad mūžības gājiens tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet. (B.Senkēviča)

Izsakām līdzjūtību **Staņislavam Pužulim un pārējiem tuviniekiem, sievu LUCIJU PUŽULI** mūžības ceļā pavadot. Bijušie meliorācijas darbinieki: J.Ņukšs, Z.Dzanuška, L.Slišāns

Pērk

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspārstrade.lv

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus. Samaksa tūlītēja. Labas cenas. Tālr. 29411033.

SIA "RENEM" iepērk jaunlopus, liellopus, aitas, piena teliņus. Augstas cenas. Visa veida apmaksā. Informācija pa tālr. 2948520, 26447663.

Pērk izcirstus mežus (3000 EUR/ha), cirsma, lauksaimniecības zemi. Tālr. 28282021.

Pērk augošus kokus mežā, paši zāģējam, izvedam. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20219102.

Pērku mežu, lauksaimniecības zemi. Tālr. 29386009.

Dažādi

Vēlas nomāt lauksaimniecības zemi vai iegādāties. Tālr. 28772537.

Artēzisko aku izveide un tiršana. Tālr. 29142220.

Piedāvājam dažāda veida zāģēšanas pakalpojumus visā Balvu novadā. Tālr. 26065442.

Siltinām mājas ar ekovati, granulām un termopotām. Tālr. 26748235.

Līdzjūtības

Pa baltu sniega taku projām aiziet
cilvēks,

Tik grūti noticēt, ka viņš vairs
nepārnāks,

Vien paliek pēdas sniegā, kāda
klusā dziesma,

Un gaišas, mīļas, siltas atmiņas.
Skumju un atvadu brīdī mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Irēnai Kuzmanei un tuviniekiem, JĀNI KUZMANU** mūžībā pavadot. Ināra, Jānis, Ināra, Pēteris, Anita

Paņem līdzī saules glāstu,
Ko tev draugu rokas viegli liek,
Lai tev, smilšu klēpī dusot,
Mazu brīdī siltāk tiek. (P.Priede)

Skumju brīdī klusi mierinājuma vārdi un patiesa līdzjūtība **tuviniekiem, pavadot JĀNI KUZMANU**. SIA "ĶIRA" valde: Jaroslavs, Jaņina, Vanda

Pa balti sniegotu taku
Tu aizgāji mūžības ceļā.
Vien palika atmiņu ziedi,
Kas puteņos nenosalst.
Izsaku visdziļāko līdzjūtību **sievai Irēnai un tuviniekiem**, vīru **JĀNI KUZMANU** mūžības ceļā pavadot. Kaimiņiene Līvija

Lūgšim svecēm radīt gaismu,
Skujām taku izrotāt.
Dosim līdzī smilšu sauju,
Ziedus mūža gājumam.

(V.Kokle-Līvija)
Sāpju un skumju brīdī mūsu patiesa līdzjūtība **Irēnai, Intai, mazbērniem**, no vīra, tēva un vectēva **JĀŅA KUZMANA** atvadoties. Mūsu kolektīva sievas

Kā negribas ticēt,
Ka cilvēks var tā –
No gaišas dienas aiziet mūžībā. (Ā.Elksne)

Kad pēkšņi mūžībā devies
INTARS ILJANOVŠ, mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **sievai, bērniem, vecākiem Valdai un Pēterim, mūsu un brāļa ģimenēm**. Rižo ģimenes

Mani mīļie, es pie jums vēl būšu
Sniega pārsliā, rasas lāsē,
Saulē, vējos, jūsu mūžos.
Dzīve beidzas, mīlestība – nē.
Klusi mierinājuma vārdi sāpju brīdī **Valdas Iljanovas ģimenei**, dēlu **INTARU** mūžības ceļā pavadot. Ingrīda, Rita, Anna, Zenta, Ilga, Dzidra, Valentīna

Tāda ir dzīve:
upes plūst, saule mostas un riet.
Ikvienam Dievs savā laikā iezīmē
un ceļu, pa kuru lemts iet... (M.Sviķe)

Kad rūgti smaržo egļu zari un pārtrūcis **VERAS KRAVALES** mūžs, patiesa līdzjūtība **tuviniekiem**. Regina K.

Tu aizgāji pa sniegpārsliņu tiltu,
viss apkārt kļuva tāls un svešs.
Vairs nejut roka pieskārienu siltu,
cik divaini šalc krēslā mežs... (A.Pučiņš)

Izsaku līdzjūtību **Ilgai Adamovičai ar ģimeni**, pavadot māmuļļu **EVELĪNU KAŠU** mūžībā. Guntis

Jau atkal viena zvaigzne
Tur augšā šonakt dziest.
Sirds, visu atdevusi,
Beidz priecāties, beidz ciest. (A.Strauss)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Andrim un Marijai Duļbinskiem**, brāli, virabrāli **JĀZĒPU** pavadot mūžības ceļā. BTIB valde

Vaduguns
Indekss 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S.SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.

REKLĀMA, SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934;
Z.LOGINA - T. 29203754; I.ZINKOVSKA - T. 28319682;
M.SPRUDŽĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837;
A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE S.GUGĀNE
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv
Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS
Iespējam SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28
TIRĀŽA - 2355